

For lidt service
sættes i udbud, mener
DI. Intet bevis for
fordele, siger forskere.

nyheder side 3, 8-9

**Viborg skaber
klimasikring** med
win-win-fordele:
vandaflledning og
parker i én pakke.
nyheder side 12

Ole Gravgård Pedersen,
Danmarks Statistik, står
bag nyt grønt national-
regnskab.

interview side 10

kommunen

politik fra rødderne mandag den 22. august 2016 · nr. 19 · 59. årgang

Fem år uden lovændring:

"Patienten risikerer at dø af et kæmpe hjerteanfald, men med nybørstede tænder"

Et år er gået, siden Lars Løkke Rasmussen og Sophie Løhde var på besøg på et demensplejehjem. Anledningen til besøget var regeringens Marienborgmøde om demens, som skulle munde ud i en national demenshandleplan. Den er endnu ikke kommet.

Foto: Jens Dresling / Polfoto

På trods af flere løfter er sundhedsloven ikke blevet ændret, så personalet i kommunerne kan tvangsbehandle demente og udviklingshæmmede. Eksperter og fagforeninger vil bruge erfaringer fra serviceloven til at hindre omsorgssvigt og i yderste instans dødsfald.

magtanvendelse

Af Anders Kjølner
anders@kommunen.dk

Skal personale i kommunerne have lov til at skjule kolesterolsænkende medicin i yoghurtten, hvis en dement patient ikke selv vil tage den? Og bør det være muligt at holde en udviklingshæmmedes arm fast i de sekunder, det

tager at tage en blodprøve? Ifølge sundhedsloven er det ulovlig magtanvendelse, men fagforeninger og eksperter har i årevis advaret om, at det kan koste liv, at personalet ikke kan tvangsbehandle varigt inhabile patienter.

Som sundhedsloven er nu, kan demente og udviklingshæmmede nemlig selv bestemme, om de vil behandles medicinsk, også selvom de ikke forstår konsekvenserne af et fravalg.

- Det er et markant problem, der har været kendt siden 2010. De praktiserende læger føler sig magtesløse i kommunerne. De tager ud på sygebesøg for at tilse borgerne, men de kan ikke få mulighed for at indlede en behandling, fortæller Kent Kristensen, der er lektor i sundhedsret ved Syddansk Universitet.

Sundheds- og ældreminister Sophie Løhde (V) erklærede sidste år, at hun ville stille sig i spidsen for en lovændring, men hun kan endnu ikke sige, hvornår et nyt lovforslag er klart.

- Området er meget komplekst og byder på både etiske og retssikkerhedsmæssige hensyn, så derfor ligger løsningen ikke bare lige for. Men der bliver arbejdet på sagen i mit ministerium, så jeg forhåbentlig kan drøfte et udkast til et lovforslag med de andre partier snarest, skriver hun i en mail til *Kommunen*.

Karen Stæhr, der er sektorformand for Social- og Sundhedssektoren i FOA, undrer sig dog over, at lovgivningsprocessen, som nu har ligget på bordet hos fire sundhedsministre, bliver ved med at trække ud.

- Vi har en servicelov, som gør det muligt at bruge tvang til at børste tænder på borgerne, så hvorfor kan vi ikke finde nogle modeller til sundhedsloven? Det er ikke nødvendigt at opfinde den dybe tallerken, når vi kan tage udgangspunkt i de erfaringer, vi allerede har fra landets plejecentre, hvor de har arbejdet med serviceloven i flere år, siger Karen Stæhr.

Hun understreger samtidig, at personalet kun ønsker at bruge tvang i yderste nødstilfælde, og at fagforbundet derfor håber på at blive inddraget i diskussionen om de nye regler. ●

» Læs side 4-5

Vand- og varmeregningen skal ned

Vand og varme bliver billigere for forbrugerne, hvis forsyningsvirksomhederne udsættes for konkurrence og privatiseringer. Det er konklusionen i en hidtil hemmeligholdt rapport, som regeringen har bestilt hos konsulenthuset McKinsey. Alt i alt kan der spares op mod 7,1 milliarder kroner ved effektiviseringer, lyder det i rapporten. I en kommentar til Ritzau siger energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilholt (V), at kommunerne selv kan vælge, om de offentlige vand- og varmegværker skal privatiseres. Til gengæld er det et krav, at de bliver mere effektive, så hver husstand kan spare et par tusinde kroner årlig.

90

mandater ville blå blok høste, hvis der blev udskrevet folketingsvalg nu, viser en måling foretaget af Norstat. I juni havde rød blok ellers et forspring med 92 mandater.

Kilde: Altinget

Skoler sænker elevernes niveau

På mindst 43 af landets folkeskoler bliver eleverne trukket ned i niveau i forhold til, hvad man kunne forvente ud fra deres sociale og økonomiske baggrund. Det viser en undersøgelse, som den liberale tænketank Cepos har lavet på baggrund af data fra Undervisningsministeriet, skriver Politiken. Undersøgelsen måler den såkaldte undervisningseffekt, der ser på elevernes karakterer ved afgangseksamen i 9. klasse.

Netop i år har Undervisningsministeriet offentliggjort informationer om elevernes trivsel og fravær på de enkelte skoler, og ifølge Cepos er det først og fremmest børnenes trivsel og ikke skolens økonomi, der har betydning for præstationerne ved afgangseksamen.

S: Uddannelse skal betale sig

Det skal kunne betale sig for ledige at gå i gang med en uddannelse, hvis de er ufaglærte eller har en forældet uddannelse. Sådan lyder Socialdemokraternes hovedkrav til regeringen før efterårets forhandlinger om en økonomisk 2025-plan ifølge DR Nyheder. Hidtil har de ledige fået udbetalt 80 procent af den fulde dagpengesats, hvis de var under uddannelse, men fremover skal de have 110 procent, eller hvad der svarer til 1250 kroner ekstra om ugen. Det var Socialdemokraternes formand, Mette Frederiksen, der som beskæftigelsesminister selv stod i spidsen for reformen, der fastsatte de nuværende regler, men reformen har altså ikke haft den ønskede effekt, erkender hun.

Minister for børn, undervisning og ligestilling, Ellen Trane Nørby, præsenterede en national aktionsplan for at bekæmpe mobning. I den seneste trivselsmåling fra folkeskolen svarer hver femte elev i 4.-9. klasse, at de har oplevet mobning.

Foto: Thomas Borberg / Polfoto

Skattelettelser gavner mænd

Alt tyder på, at topskattelettelser bliver efterårets helt store politiske slagsmål, og en analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har nu føjet et kønspolitisk aspekt til diskussionen. Det er nemlig først og fremmest mændene, der kan glæde sig over en økonomisk bonus ved topskattelettelser, vurderer rådet i en artikel i Information. De nyeste tal på området er fra 2014, hvor kun 28 procent af topskatteyderne var kvinder. Alt i alt betalte 137.000 kvinder topskat, mens det samme gjaldt for 340.000 mænd.

Jakob Engel-Schmidt
@engelschmidt

Så længe patientsikkerheden er i orden, bør alle - uanset seksuel orientering - kunne donere blod #dkpol

Kammeradvokatens de facto-monopol

Selvom Kammeradvokaten har mistet sit monopol på at håndtere advokatopgaver for statslige myndigheder, er der stadigvæk gang i forretningen for det private advokatfirma. I de første syv måneder efter monopol-

”Det er jo et sjovt signal at sende til oppositionens partier at give dem en grydeklar opskrift på, hvordan man kommer af med denne her regering, men den taktiske overvejelse bag den må man spørge Anders Samuelsen om.”

Statsminister Lars Løkke Rasmussen måtte efter Venstres sommergruppemøde forholde sig til Liberal Alliances trusler om at vælte regeringen, hvis ikke partiet får topskattelettelser til efteråret.

bruddet har statslige myndigheder nemlig kun tre gange benyttet en anden advokat, mens Kammeradvokaten har fået tilsendt omkring 2200 sager, skriver Politiken. Det er Finansministeriet, der skal godkende det, hvis myndighederne vil benytte et andet advokatfirma, og regeringens støttepartier Liberal Alliance og Dansk Folkeparti vil derfor afkræve finansminister Claus Hjort Frederiksen (V) et svar på de facto-monopolet.

DI: Konkurrenceudsættelsen går for langsomt

Ny analyse viser, at det er velfærdsområder som kollektiv trafik, rengøring og ejendomsdrift, der driver konkurrenceudsættelsen op. Udviklingen er for sløv, mener DI. FOA peger på rækken af plejekonkurser og kalder DI's melding for ren slingrekurs.

o efterspørgsel

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Flere udbud af velfærdsopgaver skal skabe mere konkurrence om prisen. Regeringen vil i løbet af efteråret fremlægge en plan, der skal øge konkurrenceudsættelsen i det offentlige. Og det er på høje tid, mener Dansk Industri (DI), som kalder udviklingen på området svag.

- Der har været en positiv, men moderat udvikling. Vi kan bestemt ikke se, at kommunerne skulle have sat turbo på området, så der er fortsat masser af potentiale for at høste effektiviseringsgevinster, siger Mette Rose Skaksen, direktør for DI Service.

En analyse, som DI har foretaget for *Kommunen*, viser, at den største vækst i konkurrenceudsættelsen siden 2007 er sket indenfor områderne kollektiv trafik og arbejdsmarkedsforanstaltninger. Herudover er det områder

som ejendomsdrift og rengøring på folkeskoler og i dagtilbud, der er vokset mest i den såkaldte IKU-opgørelse, hvor gennemsnittet for kommunerne fra 2007 til 2015 er steget fra 22,6 til 26,5 procent. Men DI vil have tallet langt højere op.

- Vi anbefaler et overordnet måltal, og så må kommunerne indenfor den ramme finde ud af, hvordan de vil lægge deres strategi for konkurrenceudsættelse lokalt, siger Mette Rose Skaksen.

Fokus på bløde opgaver

Velfærdsopgaver såsom undervisning, pleje og omsorg tegner sig for rundt regnet 80 procent af den kommunale økonomi. Og med fritvalgsordningen på ældreområdet har der været et stort fokus på at udbyde plejeopgaver til private firmaer de senere år - opgaver, som har været svære at håndtere, når firmaerne er gået konkurs. Derfor anbefaler DI også

et større fokus på kvaliteten i de offentlige udbud.

- At hente effektiviseringer er ikke det samme som, at du bliver nødt til udelukkende at have et fokus på pris - snarere tværtimod. De gode effektiviseringer, der også viser sig mere bæredygtige, er dem, hvor du finder den rigtige balance mellem pris og kvalitet, siger Mette Rose Skaksen.

Hos fagforbundet FOA vækker DI's ønsker til regeringens kommende plan dog undren.

- DI har på den ene side stort fokus på dels at overbevise kommunerne om, at de skal konkurrenceudsætte mere, dels at overbevise regeringen om, at de skal tvinge kommunerne til det. På den anden

side kan DI også godt se, at man skal passe på, når det for eksempel handler om at sænke prisen på ældrepleje, siger formand Dennis Kristensen, som har svært ved at tro på det store potentiale, DI peger på.

Central styring

FOA-formanden mener, at det udelukkende bør være op til kommunerne, hvordan de vil tilrettelægge velfærden lokalt - og om der skal udbydes flere offentlige opgaver eller ej. Derfor er regeringens signaler også ildevarslede, lyder det.

- Christiansborg skal stå for at sikre danskernes rettigheder. At alle har ret til at gå gratis i folkeskole, at de ældre

Især kollektiv trafik og arbejdsmarkedsforanstaltninger har haft stor vækst i konkurrenceudsættelse siden 2007, viser ny undersøgelse.

Foto: Thomas Borberg / Polfoto

”Vi kan bestemt ikke se, at kommunerne skulle have sat turbo på området, så der er fortsat masser af potentiale for at høste effektiviseringsgevinster.”

Mette Rose Skaksen, direktør for DI Service

skal i bad en gang om ugen, at der skal være en behandlingsgaranti, eller hvad man nu finder på. Men de skal holde nallerne fra detaljstyring af velfærdsopgaver, siger Dennis Kristensen.

Hos Dansk Industri er de dog ikke i tvivl om, at der skal centrale mål til, hvis det skal lykkes at få sat skub i udviklingen.

- Der er langt op til en fuld konkurrenceudsættelse, så der er fortsat masser af rum til lokal prioritering. Og vi oplever, at der er efterspørgsel efter noget, der kan få kommunerne i gang med at arbejde mere strategisk med konkurrenceudsættelse og få lagt planer for, hvordan de vil udvikle det offentlig-private samarbejde lokalt, siger Mette Rose Skaksen.

» Læs mere side 8-9

leder

Oversolgt

Det lyder så simpelt, så hvorfor ikke bare gøre det? Hvis vi spørger flere om prisen på at få gjort rent, få passet vores ældre eller få skaffet skraldet af vejen, så kan vi få en bedre pris.

Det svarer til at tjekke Pricerunner, før du køber mobiltelefon, eller Momondo, før du

”Men ligesom hos

Pricerunner og Momondo

mangler Finansministeriet en

vigtig forbrugerfunktion: Et

kvalitetsbarometer, som

fortæller os, hvad vi går glip

af ved at vælge den billigste

model.”

køber flybillet. Det er almindeligt sundt købmandsskab, vil de fleste nok mene. Og med et snuptag kan vi hente milliarder ind til statskassen, som vi i stedet kan bruge på en anden slags velfærd - offentlig eller privat.

Sådan er det i hvert fald blevet præsenteret af den borgerlige fløj. Da Venstre i 2014 skulle finansiere deres ønsker til finansloven, kunne de på bare et år finde halvanden milliard kroner på, at det offentlige spørger mere om prisen. Da De Konservative kom med deres forslag, var potentialet fire milliarder frem mod 2020.

Men ligesom Lars Løkke Rasmussen (V) har fortalt, at han ikke tror på snuptagsløsninger generelt, burde han måske starte med at tjekke, hvordan konkurrenceinstrumentet egentlig virker ud fra et større samfundsmæssigt perspektiv.

En forskningsoversigt på området giver en del af svaret: Der er penge at hente på at udbyde hårde tekniske opgaver. Opgaver, som det er nemt at definere og lave konkrete aftaler om.

Når det handler om omsorg, pleje og sociale funktioner, så er det straks en anden sag at finde frem til de store potentialer. Og hvad der nok er mest opsigtsvækkende: På ingen af de to områder er det blevet grundigt belyst, hvordan kvaliteten er blevet påvirket af konkurrenceudsættelsen.

Der er altså alvorligt store huller i dokumentationen for, at konkurrenceinstrumentet nødvendigvis er nøglen til en bedre offentlig sektor.

Alligevel er det anbefalingen på snart sagt alle områder, hvor Finansministeriet får konsulentbesøg - hvad end det er af McKinsey, Deloitte eller en Produktivitetskommission. Konkurrenceudsæt, benchmark, besparelse. Konkurrencestaten er for effektiv til at lade være.

Forbrugerismen stortrives efterhånden i det offentlige. Vi får fritvalgsordninger, ældreklippekort, forsikringsordninger og er tilsyneladende helt vilde med følelsen af, at vi træffer vores egne valg. Men når det kommer til at

træffe de grundlæggende valg om måden, det offentlige fungerer på, er valget overladt til Slotsholmens røde bygning - der hvor pengene skal passe.

Finansministeriet vil diktere, at dine lokalpolitikere skal skrue op for konkurrencekraften. De vil diktere, at dit energiselskab skal drives kommercielt. De vil diktere, at din vandforsyning kan blive privatiseret. Det kan nemlig spare os for milliarder.

Men ligesom hos Pricerunner og Momondo mangler Finansministeriet en vigtig forbrugerfunktion. Et kvalitetsbarometer, som fortæller os, hvad vi går glip af ved at vælge den billigste model. Om knowhow, der går tabt. Om arbejdsforholdene hos den private udbyder. Om den manglende demokratiske indsigt og styring. Og først når den funktion er klar, kan man med sikkerhed sige, at varen ikke er oversolgt - og om det kan betale sig at sælge ud af fællesskabet.

- Redaktionen

Personale må vælge mellem svigt eller lovbrud

Demente og mentalt handicappede borgere får i flere tilfælde ikke livsvigtig medicinsk behandling. Sundhedsloven gør det nemlig umuligt at tvangsbehandle dem, selvom det er for deres eget bedste. Plejepersonale og fagforeninger efterlyser en ændring af loven.

o tvang

Af Anders Kjøller
anders@kommunen.dk

En kvindelig borger med autisme tisser hver dag i bleen og nægter at lade sig skifte. Urinen ætser med tiden store huller i huden omkring hendes underliv og lår, som bliver betændte og væskende. Personalet ser bekymrede til, for de frygter, at sårene kan blive farlige for borgeren, men de har ikke mulighed for at sætte hende i gang med medicinsk behandling, for kvinden modsætter sig det og nægter at gå til lægen. Den kvindelige borger bor i Vordingborg Kommune, og ifølge Dorit Trauelsen, der er konsulent i kommunens Afdeling for Psykiatri og Handicap, oplever medarbejderne ofte den slags situationer. Som sundhedsloven er i

dag, er det nemlig ulovligt at behandle en patient, hvis vedkommende modsætter sig det, medmindre der er tale om en akut livsfarlig situation. Det gælder også, selvom personen lider af fremskreden demens eller et mentalt handicap og derfor reelt ikke kan tage vare på sit eget helbred.

”Jeg taler ikke om, at fire mand skal ligge på ryggen af en borger, eller at vi skal til at bruge spændetrøjer. Til gengæld ville det være en stor hjælp, hvis vi kan få lov til at give dem noget beroligende, så de kan få taget en blodprøve. Det kunne være en form for blid tvang.”

Bente Rømer, leder af et botilbud for voksne udviklingshæmmede i Vordingborg

Og det er ikke kun i Vordingborg Kommune, at personalet er tvunget til enten at se passivt til eller bryde loven ved at behandle en patient, der ikke har givet samtykke. Christian Harsløf, afdelingschef for sundhed i KL, bekræfter, at det er en problemstilling, der med jævne mellemrum dukker op i alle

landets kommuner. Han vurderer samtidig, at problemet vil blive større i de kommende år i takt med, at der kommer flere ældre.

Tvang i serviceloven

I Vordingborg Kommune pressede personalet på for at få kvinden til lægen med sine sår, men hun nægtede fortsat, og til sidst måtte de give op. I stedet blev der givet tilfaldelse til at bruge magtanvendelse til at vaske kvinden og skifte hendes ble. Serviceloven tillader nemlig i modsætning til sundhedsloven, at personalet fastholder en borger, som skal vaskes eller have børstet tænder, hvis det er absolut nødvendigt i forhold til omsorgspligten.

Kent Kristensen, der er lektor og ph.d. i sundhedsret ved Syddansk Universitet, kalder det et paradoks, at der

er så stor forskel på sundheds- og serviceloven, for det kan betyde, at en dement kan blive tvunget til at få børstet tænder, men ikke til at tage livsvigtig hjertemedicin.

- Vi har et skisma, der betyder, at vi har regler om brug af magt i serviceloven, men ikke i forhold til behandling. Sat på spidsen betyder det, at folk risikerer at dø af et kæmpe hjerteanfald, men med nybørstede tænder, fortæller Kent Kristensen.

Det er umuligt at fastslå de direkte konsekvenser af sundhedsloven, men Lægeforeningen fastslog i en artikel i Politiken sidste år, at der har været dødsfald som følge af lovgivningen.

I 2014 gennemførte FOA desuden en rundspørge blandt sine medlemmer, hvor 28 procent svarede ja til, at de mindst én gang om ugen måt-

te undlade at give medicin til demente, der modsatte sig det.

Ny lovændring skuffer

Diskussionen om sundhedsloven er ikke ny, og allerede i 2011 konkluderede Etisk Råd, at der bør være hjemmel i loven til at tvangsbehandle inhabile demente, hvis formålet er at ”minimere smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe for patienten”.

Sundheds- og ældreminister Sophie Løhde (V) har også erklæret, at problemet skal løses, og sidste år lovede hun, at en lovændring var på vej, men indtil videre er der ikke kommet et udspil. Til gengæld har en lovændring fra august gjort det muligt at tilbageholde inhabile patienter på et sygehusafsnit eller udstyre dem med en GPS.

Ifølge Kent Kristensen løser

Sundhedspersonale må ikke tvangsbehandle demente og udviklingshæmmede, der sætter sig til modværge. Det kan koste liv, advarer eksperter og fagforeninger.
Foto: Jan Dagø / Polfoto

”Lovændringen løser slet ikke problemet. Det kan godt være, at personalet nu kan tilbageholde patienter i forbindelse med behandling, men de kan jo ikke behandle dem, og det var det, der var problemet.”

Kent Kristensen, lektor og ph.d. i sundhedsret ved Syddansk Universitet

det dog ikke det væsentligste problem: At personalet ikke kan få lov til at behandle patienterne.

- Lovændringen løser slet ikke problemet. Det kan godt være, at personalet nu kan tilbageholde patienter i forbindelse med behandling, men de kan jo ikke behandle dem, og det var det, der var problemet, siger Kent Kristensen.

Han opfordrer i stedet til, at politikerne lader sig inspirere af elementer og erfaringer fra serviceloven, når de skal

revurdere sundhedsloven. Et andet løsningsforslag, som er rettet specifikt mod demente patienter, er, at det skal være muligt at fortsætte med behandling, som er påbegyndt, mens de var fornuftshabile.

- Man risikerer at stå i den absurde situation, at en dement pludselig ikke vil tage sin diabetesmedicin, som han ellers har gjort hele livet. For to måneder siden ville han gerne, men nu er han ikke længere fornuftshabil og

nægter derfor. I sådan en situation burde man kunne fortsætte behandlingen med samtykke fra de pårørende, mener Kent Kristensen.

Regler kan misbruges

Bente Rømer er leder af et botilbud for voksne udviklingshæmmede i Vordingborg Kommune og oplever problematikken hver uge. Hun ville ønske, at personalet fremover kunne få flere redskaber til at behandle borgere, der modsætter sig behandling, fordi de eksempelvis bliver skræmte, når de ser en hvid kittel.

- Jeg taler ikke om, at fire mand skal ligge på ryggen af en borger, eller at vi skal til at bruge spændetrøje. Til gengæld ville det være en stor hjælp, hvis vi kan få lov til at give dem noget beroligende, så de kan få taget en blodprøve. Det kunne være en form

for blid tvang, fortæller hun.

Kent Kristensen har dog forståelse for, at implementeringen af tvang i sundhedsloven ikke er ligetil for politikerne. Princippet om selvbestemmelse vejer nemlig grundlæggende mere end hensynet til at opretholde liv, og der er en begrundet frygt for, at kommunerne vil komme til at bruge magtanvendelse i for vid udstrækning.

- Hvis nogle kommuner ressourcemæssigt er i knæ, er der en risiko for, at reglerne om tvang kan blive misbrugt. Det kan vi også se ud fra en lang række sager i Ankestyrelsen, hvor det er blevet vurderet, at kommunerne har brugt magtanvendelse uden at have udtømt alle socialpædagogiske muligheder, fortæller Kent Kristensen. ●

Morgendagens meningsdannere

Af **Andreas Weidinger**

MASSEOVERVÅGNING BLIVER ALDRIG SVARET

Vi har brug for et opgør med den danske stats masseovervågning, hvis vi i fremtiden vil leve i et frit samfund. Masseovervågning af almindelige borgere er en unødvendig frihedskrænkelse, der ikke gør andet end at skabe den ufrihed, som netop er dét, terroristerne ønsker os. På trods af det tragiske ved terrorhandlingerne i Paris, Bruxelles og Nice er løsningen ikke mere overvågning af borgerne.

Det er i disse tider, at vi skal stå allermest fast på borgernes frihedsrettigheder.

Det er helt nødvendigt for borgerne med en klar sikring mod magthaverne. Overvågningens krænkelse af privatlivets fred er uacceptabelt, hvis vi vil kalde Danmark et frit land.

Ikke alene politikerne bør stilles til ansvar for udviklingen. Det danske embedsværk består af universitetsuddannede djøffere, som ikke har tilstrækkeligt fokus på at overholde de grundlæggende rettigheder for individet. Det er nødvendigt, at borgerne får et værn mod de såkaldte administrative beslutninger, som ikke har noget demokratisk mandat.

Domstolene bør være mere aktive, når det drejer sig om at beskytte borgernes rettigheder. For at sikre det skal vi have en særlig forfatningsdomstol, som udelukkende beskæftiger sig med sager om statens krænkelse af borgernes frihedsrettigheder. En sådan domstol kan også sætte myndighederne på plads, når de eksempelvis betræder private menneskers ejendom, sådan som SKAT i dag har beføjelse til, eller overvåger en almindelig borger uden dommerkendelse.

Lovlydige borgere skal have ret til at vide præcis, i hvilket omfang de bliver overvåget. Det må være rimeligt, at man ved, i hvilket omfang staten overvåger en, når man intet har gjort galt. Det er en skændsel, at de danske domstole ikke reagerer, når det gælder de massive krænkelse af privatlivets fred, vi ser i dag.

Særlig i en tid som denne er emnet vigtigere end nogensinde.

Det ses gang på gang, at politikernes reaktion på terrorangreb altid er mere nytteløs overvågning af almindelige borgere. På den anden side af Atlanterhavet i USA blev Patriot Act indført i kølvandet på angrebene på World Trade Center. Patriot Act skulle angiveligt værne om amerikanske borgeres sikkerhed. I USA har vi set konsekvenserne af den stigende overvågning, dr er, at staten misbruger sin adgang til borgernes privatliv. Det er et eksempel på, hvad der sker, når vi bytter vores grundlæggende frihedsrettigheder for kortvarig falsk sikkerhed.

Vi skal naturligvis overvåge forbrydere og folk, efterretningstjenesten har begrundet mistanke om kan udgøre en fare for landets sikkerhed. Den indsats kan vi styrke, men den generelle kollektive overvågning af borgerne skal op-høre.

Der er brug for en forfatningsdomstol, der vil sætte flere af embedsværkets administrative beslutninger under lup. Den vil også bidrage til, at der ikke bliver behov for whistleblowere som Edward Snowden i Danmark.

Vi må spørge os selv, om vi i tider som disse skal gå terroristernes ærinde og indskrænke borgernes frihed. Mit opråb til politikerne er klart: Masseovervågning bliver aldrig svaret. ●

» **Kommenter klummen på kommunen.dk**

Andreas Weidinger er formand for Konservativ Ungdom

Ligheden mellem regneark og regndans

Af Dorte Toft

Freelancejournalist og blogger. Kendt fra Stein Bagger-sagen, sin blog Bizzen på Berlingske, som netop er lukket, og for sit arbejde med it-sikkerhed.

Teknologi kan være uimodståelig. På regnearket høstes store besparelser, om det så gælder it hos Skat, robotstøvsugere hos pensionister eller regionernes telemedicin. Problemet er, at regnearkene ofte har en del til fælles med regndans. Det handler om besværgelser grundet uvidenhed i relation til teknologi og virkelighedens verden. Men besparelsen - om reel eller regndans - forpligter i budgettet.

Gevinster som følge af teknologibrug høstes, men ofte er det kun af konsulenter, institutter og sælgere. Dog ses også universitetsforskere, der får bingo ved at søge bevillinger til projekter med tidens tech-hype i titlen.

Kræfterne udenfor nyder godt af for lidt ekspertviden i forvaltningerne af grunde, alle vel kender til. Mangel på eksperter, lønniveau, hierarkier, nulfejls-kultur med videre - ikke ligefrem optimalt for den, der ønsker at gøre en forskel ved hjælp af teknologi. Måske stoler embedsværk og politikere tilmed allermost på de allerdyreste udefra - dem, der excellerer i forførelsens kunst med visioner og regneark. Eller stoler de mest på egen mavefornemmelse?

”En robotstøvsuger er da smart, så vupti. Væk med hjemmehjælpen til den opgave hos pensionisterne, og ih... hvor vi sparer”.

Problemet var, at da kommuner for godt otte år siden gjorde det til et krav, at pensionister selv skulle købe robotstøvsugere, forelå der allerede udenlandsk forskning, der dokumenterede, at det var en elendig idé.

Der kan siges masser af godt om robotstøvsugere; altså til moderne hjem med få møbler, store tæppefri gulvarealer og dagtimer uden mennesker, så støvsugeren kan suse rundt i uforudsigelige baner, men i det typiske pensionisthjem? Måske, hvis der havde været en slags kæmpemagnet i loftet, der lige kunne suge møbler, tæpper og lilleemor op under loftet, mens robotten arbejder. Men selv i det perfekte robot-tilpassede hjem skal der ekstra rengøring til i hjørner og andre kroge, hvis ikke man er nullermands-fetichist.

Der er garanteret pensionister, som hygger sig med robotten, og der er sikkert kommuner, som har sparet - isoleret set. Men hvad kostede det at få sikret, at robotter ikke blev fanget under kommoden? Hvem flytter møbler og tæpper, hver gang robotten skal i gang? Blev det til flere hjem, der drukner i skidt? Og hvis ja, hvordan påvirker det den gamle og hjemmehjælperen, der hjælper med sårbehandlingen? Og hvordan gik det med KOL-patienterne?

Påtvunget køb af robotstøvsugere lignede en regnearksøvelse, men kunne man samtidig have peget på nye typer støvsugere, som er lettere for ældre at bruge selv?

Heldigvis findes der anden teknologi, der længe har været hensigtsmæssig for både udvalgte klienter og medhjælpere, og mere kommer til. Men det tager nok fem år mere, inden teknologier, der for alvor gør folk mere selvhjulpne, er modnet nok, og før prisen er lav nok.

Det nye eksporteventyr

Ser man på conferenceprogrammer, og lytter man til politiske skåltaler, ligger det dog lige

Selvom Danmark skulle være førende indenfor velfærdsteknologi, importerer vi fortsat det meste - inklusive den japanske robotsæl Paro til 20.000-30.000 kroner stykket. Til gengæld eksporterer vi vores bedste teknologiekspert, skriver Dorte Toft.

Foto: Mikkel Khan Tariq / Polfoto

”Det nærmeste, Danmark er kommet til en eksportsucces, er måske ikke noget at være særlig glad for: Nogle af vores alt for få, men allerbedste teknologiekspertter drog over Atlanten og blev der. Nogle af vores alt for få, men allerbedste tech-iværksættere er også draget over Atlanten og skaber hundredvis af nye job – udenfor Danmark.”

om hjørnet, men indimellem er skåltalerne helt ude på overdrevet. ”Velfærdsteknologi bliver Danmarks nye eksporteventyr” har det for eksempel i flere år lydt fra ministre, borgmestre og firmaer.

Javel. Danmark importerer det meste, og mon ikke der er skrevet mere om en nuttet japansk robotsæl ved navn Paro til 20.000-30.000 kroner stykket end om nogen dansk opfundet velfærdsteknologi? Selv patient-journal-systemer importeres trods bebudelser om, at netop danske systemer af den art vil blive en kæmpe eksportsucces.

Det nærmeste, Danmark er kommet til en eksportsucces, er måske ikke noget at være særlig glad for: Nogle af vores alt for få, men allerbedste teknologiekspertter drog over Atlanten og blev der. Nogle af vores alt for få, men allerbedste tech-iværksættere er også draget over Atlanten og skaber hundredvis af nye job - udenfor Danmark.

Vi står stadig midt i en suppedas, og konsekvenserne bliver værre og værre. Betydningen af teknologi i stort set alt vokser voldsomt, mens landets begavede unge stadig foretrækker at blive cand.polit., cand.jur. og cand.merc., hvis det ikke er film- og medievidenskab, der er drømmen.

Konsekvenserne af uvidenhed slår ekstra igennem, fordi der ofte er 100 procents tvang ind over, det være sig i relation til Rejsekort, kontakt med det offentlige eller arbejdsplad-

ser, plaget af utidssvarende systemer og elendig brugbarhed. Tvang kan være nødvendig, for der vil altid være modvilje mod forandring. Men tvang har desværre også en tendens til at føre til døvhed overfor relevant kritik, og dermed sikres det dårliges overlevelse på bekostning af tid, penge og motivation.

Havde de nordiske velfærdssamfund bare slået kræfterne sammen på disse områder, kunne Skandinavien måske have rykket med både administrative systemer og velfærdsteknologi, men det er en tosset tanke. Selv indenfor danske kommuner og regioner er der præference for at opfinde den dybe tallerken, om det så er en ny KOL-kuffert, vurdering af vasketoiletter eller noget helt tredje.

Hvordan har man råd til det? Ses det måske som en PR-udgift - noget, som politikerne og forvaltningerne kan spejle sig i? Stoler man ikke på andre kommuner?

Investeringer uden resultater

Det er forunderligt at se, hvorledes adskillige større kommuner i årevis har haft råd til innovationscentre og væksthuse, der uddeler millioner til projekter, samtidig med, at der fyres i daginstitutionerne og skolerne. Resultater? Altså bortset fra medieomtale, glittede brochurer med store ord samt kommunale job for den type akademikere, der ikke er mangel på?

Det billede, jeg selv har af succesrige iværksættere, er, at de er som ukrudt, der bryder

igennem alt. De er ikke sarte sædekorn, der skal i kuvøse og nurses af det offentlige for at vokse. En stor del af kuvøse-projekterne, om de er for iværksættere eller andre, har netop fokus på de ældre - ligesom sagen med robotstøvsugere. Som en, der selv tilhører den allerstørste generation, krigs- og efterkrigsbørnene, har jeg fuld forståelse for de kommunale behov for at finde nye veje, hvis ikke endnu flere ældre skal parkeres i bleen. Men kan det passe, at det for det offentlige er attraktivt at satse penge på masser af små forsøgsprojekter med iværksættere, universitetsforskere, konsulenter og importeret robotteknologi fra Japan?

Fra den private sektor hører jeg, at der var en tid, hvor kommuner, styrelser og amter gik ud til specialfirmaer og sagde: ”Vi har et problem, og I har nok den allerbedste kompetence til selv at udtænke en relevant løsning, så gå i gang. Vi lover at købe xx-antal, medmindre opgaven viser sig uløselig på de nuværende præmisser, men så sørger vi for en vis kompensation”.

Gys. Hvilken risiko at tage! Nej, den sikre vej er ansvarsfraskrivende mammutudbud (med betonfaste detailkrav) målrettet mammutleverandører samt de små forsøgsprojekter.

For at eksemplificere, hvor grotesk det kan gå, lige et besøg udenfor kommunerne - hos politiet. Husker I molbohistorien? I årevis måtte politifolk printe de anmeldelser ud, som folk selv foretog online, for derefter i time efter time at genindtaste anmeldelsen i et andet politisystem.

Jeg tror slet ikke, at det offentlige fatter, hvor meget billigere og hurtigere meget kunne ske, hvis man valgte at stole på ekspertisen i mindre virksomheder. Lidt mere mod kunne måske tilmed lede til lidt færre klagesange over, at landets mellemstore og små virksomheder bare ikke vokser.

PS: Apropos Paro-sælen så vædder jeg gerne ti stegte rødspætter på, at rare hunde giver demente på plejehjem større glæde og ro, men det er der næppe forskningskroner i at føre bevis for.

NYE VEJE

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre. *Kommunen* inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

Eva Sørensen,
Professor, RUC

Anne-Mette Scheibel,
partner, Resonans

Fra spredte initiativer til gennemgribende forandring

Samskabelse er på alle offentlige læber: Skal danske kommuner blive i stand til at forbedre deres muligheder for at løse de mange komplekse offentlige opgaver effektivt og med kvalitet, skal det ske i et tæt samspil med lokale borgere, virksomheder og foreninger.

Mange kommuner er allerede rigtig godt i gang, men det er noget af en udfordring at omstille den kommunale organisation til opgaven, ligesom det tager tid at ændre lokalsamfundets relation til kommunen. Samskabelse betyder nemlig, at rollefordelingen mellem politikere, administratorer, medarbejdere og borgere udfordres.

Derfor er et nyt charter for samskabelse på vej. Det skal hjælpe danske kommuner med at komme i gang med en proces, der rækker ud over spredte initiativer og i retning af en mere systematisk omstilling til samskabelse.

For samskabelse er en ny form for samfundsstyring, der er ved at vokse frem. Den tager afsæt i et opgør med forestillingen om, at den offentlige sektor kan løse samfundets mange vanskelige og komplekse problemstillinger og opgaver på egen hånd, mens borgere, virksomheder og lokalsamfund ser passivt til. Samfundets mange aktører ses i stigende grad som en uundværlig ressource. Samtidig gøres der op med den noget formynderiske forestilling om, at den offentlige sektor ved, hvad der er bedst for borgerne. Den tankegang passer ikke ind i et moderne samfund med kompetente og antiautoritære borgere. Samskabelse tager afsæt i det synspunkt, at det gode samfund skabes i et tæt samarbejde mellem alle relevante offentlige og private parter.

Gevinsterne

Samskabelsestænkningen er altså hverken rød eller blå. Den gør op med det synspunkt, at det er vigtigt at fastholde et meget skarpt skel mellem, hvad der henholdsvis er en offentlig og en privat opgave. Udgangspunktet er, at der er rigtig meget, som man med fordel kan gøre sammen. Det gælder på uddannelsesområdet, hvor læring er et oplagt samskabelsesprojekt mellem offentlige uddannelsesinstitutioner, virksomheder og foreninger.

"Samskabelsestænkningen er altså hverken rød eller blå.

Den gør op med det synspunkt, at det er vigtigt at fastholde et meget skarpt skel mellem, hvad der henholdsvis er en offentlig og en privat opgave."

Det gælder også på flygtninge- og indvandrersområdet, når der skal arbejdes med integration og beskæftigelse. På socialområdet er samarbejde mellem offentlige aktører og lokale ildsjæle en grundpille, og når det gælder sundhedsfremme, er der stadig større fokus på at se patienterne som kompetente medspillere. Endelig er samspil mellem kommuner og virksomheder afgørende, når der skal skabes vækst og udvikling.

I samskabelseskommunen er ligeværd udgangspunktet for samskabelsen. Der sidder ikke nogen for bordenden. Der er hverken tale om borgerinddragelse eller kommuneinddragelse. Der er heller ikke tale om udlicitering eller offentlige tilskud til civilsamfundsprojekter. Ved samskabelse handler det om at gøre tingene sammen og om at gå i dialog tidligt nok i processen til, at alle parter får mulighed for at sætte deres tommelfingeraftryk. Det handler om at udfordre den eksisterende og dominerende problemforståelse ved sammen at starte forfra med at forstå og finde svar på udfordringen. Hver part bidrager med sit og investerer sine ressourcer og kompetencer, og samskabelsen varer så længe, som parterne vil det. Grundstenen for samskabelsen er en gensidig erkendelse af, at det, man kan opnå sammen, langt overstiger det, man kan gøre hver for sig.

Hvad kan en kommune så få ud af at omstille sin organisation til samskabelse? For det første kan samskabelse øge effektiviteten i den offentlige sektor i en tid med stramme budgetter. Løsningen af store samfundsproblemer og realiseringen af visioner for det gode samfund bliver nemlig en fælles samfunds-

opgave, hvor alle trækker på samme hammel. Samskabelse bidrager imidlertid med andet og mere end ekstra knofedt. For det første giver samspillet med relevante og berørte borgere, foreninger, organisationer og virksomheder meget ofte en langt bedre kvalitet i opgaveløsningen, fordi man rammer de behov, der er, mere præcist og får et bredere indblik i effekterne af indsatsen. For det andet er samskabelse en af vejene til at skabe en mere innovativ offentlig sektor. Når der samskabes, udveksles der meget forskellige syn på verden, og det fører ofte til nye erkendelser og nye handlemuligheder og udvikling af ny politik og service.

Her kommer vi så til den tredje og sidste gevinst ved samskabelse, der består i, at samskabelse også bærer kimen til en ny form for demokrati, der giver borgerne en langt mere aktiv rolle i politikskabelsen. Potentialet er udviklingen af et samskabelsesdemokrati.

Arbejd mere målrettet

Det traditionelle tilskuerdemokrati, hvor borgerne har mulighed for at vælge politikere hvert fjerde år, og modstandsdemokratiet, hvor borgerne sidder ude i institutionsbestyrelser, ældreråd og lokaludvalg og stiller krav til politikere, er vigtigt. Men demokratiet kan blive langt stærkere, hvis der etableres en mangfoldighed af anledninger, hvor politikere og borgere udvikler politik sammen. Det øger det folkelige ejerskab til de kommunalpolitiske beslutninger og skaber et stærkere og mere synligt kommunalpolitisk lederskab.

Der er altså store potentialer i samskabelse. Skal potentialerne udnyttes, kræver det imid-

lertid, at kommunerne begynder at arbejde målrettet med samskabelse og indretter den offentlige organisation til opgaven. En central del af denne omstilling består i, at politikere, administratorer og medarbejdere begynder at tænke mere i det, man kan kalde mobiliseringsledelse, hvor fokus ikke så meget er på, hvordan man anvender de ressourcer, man har til at løse pålagte opgaver, men på hvordan man realiserer en given målsætning gennem mobilisering af alle relevante aktører. Set ud fra dette perspektiv udgør kommunens egne ressourcer en startkapital, som kan bruges til at investere i samskabelse.

Det er en stor udfordring at omstille en kommune til samskabelse. Det er et pilotprojekt, og man skal selvfølgelig træde varsomt, så man ikke svækker et af verdens mest velfungerende velfærdssamfund. Det gør man blandt andet ved at hjælpes ad og skabe fælles læring.

Derfor er en gruppe af private, frivillige og offentlige parter gået sammen om at udvikle et charter for samskabelse, der lægger nogle ledetråde ud for, hvad det vil sige at samskabe, og hvordan de involverede parter kan håndtere de udfordringer, der kan opstå undervejs. Startskuddet til formuleringen af et sådant charter blev givet i juni i år på Folkemødet på Bornholm, og arbejdet fortsætter den 29.-30. september 2016 på INSP! i Roskilde. Vi håber, at arbejdet med at udvikle et samskabelsescharter vil give ny inspiration til kommuner og andre offentlige og private parter, der har sat sig for at samskabe. ○

Flere offentlige opgaver skal i udbud, har regeringen besluttet - men ideen groede allerede i tidligere finansminister Bjarne Corydons baghave.

Foto: Rumle Skafte / Polfoto

Konkurrenceudsættelse: Milliardgevinst eller ideologisk fatamorgana?

Regeringen barsler med en plan at sende flere offentlige opgaver i udbud. Det vil både spare penge og hæve kvaliteten, hedder det i regeringsgrundlaget. Effekten er dog usikker, viser forskningen, og redskaberne strider ofte mod kommunernes selvstyre.

o pricerunner

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Hvis kommunerne viser lidt krejlermentalitet og får spurgt, om der er andre, der kan løse deres opgaver billiger, så vil der være milliarder at hente i offentlige besparelser - og det vil endda også hæve kvaliteten af vores velfærd. Sådan er logikken i regeringens såkaldte spørg-

om-prisen-politik.

Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen (V) er på vej med en pakke af forslag, som skal sørge for, at kommunerne konkurrenceudsætter mere. Og i sommerens økonomiaftale mellem kommuner og regering står der, at der fra 2018 skal findes en milliard om året blandt andet gennem effektivt indkøb og konkurrenceudsættelse.

- Det er rigtig positivt, at

regeringen vil komme med en udbudspakke. Vi ser gerne, at der kommer måltal for kommuner, regioner og stat, så de får nogle overordnede mål for hastigheden i deres arbejde, siger direktør Mette Rose Skaksen fra DI Service.

I fagbevægelsen er de dog skeptiske overfor regeringens planer.

- Politikerne fægter i blinde efter besparelser, som vi i vid udstrækning ikke ved om reelt eksisterer. Det er vist kun i Cepos' og DI's regneark, at der er et stort potentiale at hente, siger Dennis Kristensen, formand for fagforbundet FOA.

Ukendt potentiale

Samtlige kommuner arbejder med konkurrenceudsættelse i dag, men der er stor forskel på, hvor langt de er nået. I en kommune som Frederikshavn er cirka hver femte opgave konkurrenceudsat, mens det i Gribskov er knap hver anden. Erfaringerne varierer mellem positive og neutrale effekter.

"Det her med at sige, at vi skal konkurrenceudsætte mere, fordi vi skal, uden det måske reelt giver nogen mening, kommer der ikke noget godt ud af."

Martin Damm (V), formand for KL

- Hvis du ser på de tekniske områder som rengøring, affaldshåndtering og vedligeholdelse af veje, så har man gennemsnitligt fundet besparelser på mellem fem og 15 procent ved at konkurrenceudsætte opgaverne. Men det har været svært at måle forskel på kvaliteten, fortæller lektor ved Roskilde Universitet (RUC) Ole Helby Petersen.

Han har sammen med forskere fra Københavns Universitet og KORA lavet en større forskningsoversigt, hvor de har set på samtlige studier om konkurrenceudsættelse i

Danmark, Skandinavien og internationalt siden årtusindskiftet. Og mens der altså ser ud til at kunne spares penge på de hårde tekniske opgaver, ser det mere broget ud, når det handler om velfærdsopgaver som pleje og omsorg.

- På de områder er der mindre entydig dokumentation for, at konkurrenceudsættelse har virket efter hensigten. Der er undersøgelser, som viser, at man har sparet penge, mens andre viser, at man ikke har gjort det, og her er kvalitetsniveauet stort set udokumenteret både ved de offentlige og private opgaver, forklarer Ole Helby Petersen.

Ny regering - ny linje

Det politiske slagsmål om, hvorvidt kommunerne skal konkurrenceudsætte mere eller mindre, har ellers været heftigt, siden S-R-SF-regeringen kom til i 2011. Som noget af det første blev målsætningen om at nå op på 31,5 procent i alle kommuner sløjftet.

- Vi vil ikke fastsætte rigide måltal for, hvor meget den

enkelte kommune eller institution skal konkurrenceudsætte, lød det fra daværende finansminister Bjarne Corydon (S) i et samråd.

I efteråret 2014 gik ISS' CEO Jeff Gravenhorst så ud og lovede regeringen 12 milliarder kroner i gevinst, hvis de overlod alle tekniske opgaver til private firmaer. Kort efter fremlagde Venstre et finanslovsforslag, der ville finde 1,5 milliard ved at spørge mere til prisen. Og det er det forslag, som regeringen nu ventes at følge op på i løbet af efteråret.

- Det er en konstant diskussion, vi vender tilbage til. Og for os er det afgørende, at vi får nogle måltal, som man kan styre udviklingen efter, sagde finansminister Claus Hjort Frederiksen (V) i efteråret til *Kommunen*.

Svækkende måltal

Sidst de omdiskuterede måltal blev brugt, var det kun fem kommuner, der levede op til dem. Og i Kommunernes Landsforening har de ikke lagt skjul på, at de er

”Hvis du ser på de tekniske områder som rengøring, affaldshåndtering og vedligeholdelse af veje, så har man gennemsnitligt fundet besparelser på mellem fem og 15 procent ved at konkurrenceudsætte opgaverne. Men det har været svært at måle forskel på kvaliteten.”
Lektor ved Roskilde Universitet (RUC), Ole Helby Petersen

imod detailstyringen.

- Det her med at sige, at vi skal konkurrenceudsætte mere, fordi vi skal, uden det måske reelt giver nogen mening, kommer der ikke noget godt ud af, fortalte formand Martin Damm (V) i foråret 2015.
- Ole Helby Petersen vurderer, at regeringens nye plan på området kan blive svær for kommunerne at sluge, især fordi der kan følge sanktioner med, hvis kommunerne ikke lever op til måltallene fremover.
- At indføre sanktioner på måltallene vil være et brud med den danske tradition for

kommunalt selvstyre. Kommunerne har gennem årtier haft metodefrihed og mulighed for selv at tilrettelægge deres arbejde lokalt. Med sanktioner vil du fra centralt hold tvinge dem til at arbejde på en bestemt måde, siger han.

Og det vil samtidig tvinge kommunerne til at udbyde flere velfærdsopgaver, hvilket ofte deler vandene lokalt. Ikke mindst på grund af de mange konkurser hos private plejefirmaer, der har været de senere år.

- Konkurserne er et eksempel på, at det er en anden type opgaver og et andet marked

Her er konkurrenceudsættelsen vokset mest

- Konkurrenceudsættelse er, når for eksempel en kommune eller en region vælger at udbyde en opgave for at se, om den kan løses billigere og bedre af andre end dem selv.
- DI’s opgørelse bygger på den såkaldte IKU-procent - en Indikator for KonkurrenceUdsættelse. IKU udtrykker, hvor stor en andel af de opgaver, der kan udsættes for konkurrence, kommunerne rent faktisk har konkurrenceudsat.

I KRONER

Hovedfunktion	IKU07	IKU15	Ændring i pct.-point	Effekt i mio. kr.
Kollektiv trafik	47,7 %	79,5 %	31,8 %	1227
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	42,9 %	55,2 %	12,4 %	1047,4
Voksne med særlige behov	23,2 %	28,3 %	5,2 %	959,5
Folkeskoler	19,6 %	23,5 %	3,9 %	882,6
Dagtilbud til børn og unge	10, 6%	12,6 %	2,1 %	648,6

I PROCENT

Hovedfunktion	IKU07	IKU15	Ændring i pct.point	Effekt i mio. kr.
Førtidspensionister	12,6 %	99,7 %	87,2 %	24,02
Kollektiv trafik	47,7 %	79,5 %	31,8 %	1227,04
Revalidering	40,5 %	62,2 %	21,7 %	133,75
Tilbud til udlændinge	53,6 %	74,9 %	21,3 %	455,56
Kontante ydelser	19,4 %	34,6 %	15,1 %	94,22

med flere ukendte faktorer, man arbejder med. Der er større usikkerhed om, hvad effekterne af regeringens kommende måltal vil blive på velfærdsområderne, siger Ole Helby Petersen.

Ideologisk kampplads
En undersøgelse har vist, at borgerlige borgmestre er mere tilbøjelige end røde borgmestre til at forsøge sig med udlicitering af velfærdsopgaver. Ikke desto mindre har skiftende landspolitikere nægtet, at konkurrenceudsættelse skulle være et ideologisk tiltag.

- Det er ikke afgørende, om offentligt ansatte eller privatsatte leverer de ydelser, som vi betaler for over skatten. Det er derimod afgørende, at danskerne får den bedst mulige service for deres penge, lyder begrundelsen for at indføre måltal i Venstres regeringsgrundlag.
- Og nogenlunde samme begrundelse kom fra Bjarne Corydon, da han i sin tid fjernede de omstridte måltal.

- Der er en modsætning mellem, hvad der bliver sagt, og hvad der bliver gjort - både fra blå og rød side. De siger begge, at de hverken er for eller imod udlicitering - at det ikke handler om ideologi. Men når man ser på de politiske tiltag, så er der alligevel en tydelig forskel på rød og blå, siger Ole Helby Petersen.
- Set gennem Dennis Kristensens briller bør det dog slet ikke være landspolitikkerne, der fastsætter målene for konkurrenceudsættelse.
- Det er bekymrende, at regeringen lægger op til at genindføre regler for, hvor meget der skal udbydes. Det bevæger sig fra, at kommunalbestyrelserne bestemmer, hvad der er klogest lokalt, til, at det er Slotsholmens embedsmænd, der med deres regneark kun kigger på besparelser, siger han.

ISS: Vores tilbud står stadig ved magt

Der er fortsat et stort milliardpotentiale i at konkurrenceudsætte tekniske opgaver, mener servicegiganten ISS. Samtidig opfordrer selskabet dog til, at det offentlige fokuserer mere på kvaliteten i deres udbud.

◉ udbudsrunde

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Udlicester for 100 milliarder kroner og få 12 milliarder igen. Sådan lød tilbuddet fra ISS til tidligere finansminister Bjarne Corydon (S) for to år siden. Og tilbuddet står stadig ved magt for Venstre-regeringen.

- Hvis du konkurrenceudsætter alt indenfor vores område, så er en besparelse på 12 procent bestemt ikke urealistisk. Hvis du spørger i en gennemsnitlig kommune, hvad de forventer at hente på et førstegangsudbud, så er det nok deromkring, siger Simon Dalsø, afdelingschef i ISS med ansvar for det offentlige marked.
- ISS deler altså Dansk Industris udlægning af, at mængden af konkurrenceudsatte opgaver ikke stiger hurtigt nok.
- Jeg oplever, at der er mange genudbud fra de kommuner, som allerede er langt i deres konkurrenceudsættelse. Samtidig er der så en stor underskov af kommuner, som slet ikke er kommet ud af starthullerne. Der er himmelråbende stor afstand mellem de bedste og de dårligste, forklarer Simon Dalsø, som fortsat ser et stort potentiale i at udbyde tekniske opgaver, selvom det fra flere steder lyder, at man er langt på det område.
- Der er fortsat masser at hente indenfor det vores område. Der ligger nogle enormt store lunser derude, som man bare burde komme i gang med, lyder det.

Underbydes på pris
Trods ISS’ ønske om at drive det offentlige billigere, er der faktisk en lang række udbud, som koncernen ikke byder ind på i øjeblikket - det er udbud, som typisk fokuserer for lidt på kvalitet og samarbejde.

- Der er et uforholdsmæssigt stort fokus på pris i forhold til, hvor stor betydning skolerengøringen for eksempel har for den enkelte elev. Der er alt for lidt fokus på kvaliteten, og man tror, at man kan få det bedste produkt til den laveste pris. Det kan man bare ikke, fortæller Simon Dalsø.
- Han vurderer, at ISS undla-

”Hvis du konkurrenceudsætter alt indenfor vores område, så er en besparelse på 12 procent bestemt ikke urealistisk. Hvis du spørger i en gennemsnitlig kommune, hvad de forventer at hente på et førstegangsudbud, så er det nok deromkring.”

Simon Dalsø, afdelingschef i ISS med ansvar for det offentlige marked

der at byde ind på tre ud af fire opgaver indenfor deres område, fordi fokus på pris er for stort i udbudsmaterialet. Det store sparepotentiale, som hans koncern sammen med Dansk Industri konstant peger på, kan altså også blive for dominerende.

- Det svarer til, at du skal ud og hente et tilbud på at få renoveret dit tag. Der kigger du jo både på, om du har tilid til håndværkeren, og om du får det til en god pris. Det er det samme tradeoff, det offentlige står med i deres udbud - og der bør de ikke altid gå efter det billigste håndværkertilbud, siger Simon Dalsø.
- Han ser sjældent udbud, hvor kvaliteten vejer over 50 procent, mens prisen i flere tilfælde vejer 100 procent i tildelingskriterierne.
- Det er helt fair, at andre aktører byder ind med en lavere pris. Men hvis det kvalitetskriterium, den offentlige udbyder har opstillet, simpelthen er for lavt, så kan vi ikke være med, forklarer afdelingschefen.

Simon Dalsø var sidste år ansat som konsulent i DI.

Velfærd er meget andet

Mens politikerne fokuserer på at løse en BNP-vækstkrise, arbejder en gruppe hos Danmarks Statistik på at udvikle et nyt nationalregnskab med fokus på det grønne. BNP er nemlig langt fra at være det ideelle mål for vores velfærd og samfundsudvikling, lyder det fra manden bag projektet.

o talblind

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Økonomisk tørke, slæbegear og sneglefart.

BNP-væksten er det helt centrale mål politisk. Det mål, som danner rammen om regeringens svære efterår, hvor reformer skal løse den altoverskyggende krise i dansk økonomi - 'vækstkrisen'. Men BNP-tallet er et vækstsmål med blinde vinkler. Og da den såkaldte Stiglitz-Sen-Fitoussikommision i 2009 så nærmere på brugen af BNP-målet, var konklusionen klar: Det mangler en bæredygtig dimension - både socialt og klimamæssigt.

- BNP beskriver den økonomiske aktivitet, og den er selvfølgelig meget vigtig for, hvordan vi har det, og hvilke forbrugs- og jobmuligheder vi har. Men der er også en helt masse ting, som BNP ikke siger noget om. Derfor er BNP ikke et bredt dækkende mål for udviklingen i et land, fortæller Ole Gravgård Pedersen, chefkonsulent hos Danmarks Statistik.

Han arbejder i øjeblikket sammen med en gruppe kolleger på at få afdækket den grønne del af dansk økonomi ved at udvikle et nyt grønt nationalregnskab. Et regnskab, som giver et mere nuan-

"At BNP stiger, kan godt være udtryk for, at vores klima og vores miljø er blevet påvirket negativt, og at vi har brugt en stor del af de fremtidige generationers naturressourcer. Det fanger BNP ikke, og derfor har vi brug for nogle indikatorer, der viser, om det er tilfældet."

Ole Gravgård Pedersen,
chefkonsulent, Danmarks
Statistik

ceret billede af udviklingen.

- At BNP stiger, kan godt være udtryk for, at vores klima og vores miljø er blevet påvirket negativt, og at vi har brugt en stor del af de fremtidige generationers naturressourcer. Det fanger BNP ikke, og derfor har vi brug for nogle

indikatorer, der viser, om det er tilfældet, siger han.

Klar næste år

Det grønne nationalregnskab bliver bygget op som en tretrinsraket fra 2015 til 2017. Første del handler om de fysiske strømme fra vores økonomiske aktivitet - om hvor meget energi, vand, affald og CO₂-udslip de forskellige dele af økonomien kræver eller genererer.

- Grundideen er, at vi gerne vil tilføje nogle data til det traditionelle nationalregnskab, som beskriver sammenhængen mellem vores økonomi og vores miljø, fortæller Ole Gravgård Pedersen.

Anden del handler om den grønne økonomi - for eksempel hvor mange grønne varer og tjenester vi producerer, og hvordan vi regulerer ved hjælp af grønne afgifter og subsidier. Tredje del handler om vores beholdninger af naturressourcer - hvor megen olie, naturgas, skov og hvor mange fisk har vi, og hvordan udvikler det sig over tid.

- Når man snakker om bæredygtighed, så er vores ressourcebeholdninger jo vigtige, fordi vores økonomi til en vis grad er baseret på dem som for eksempel Nordsøolien, siger han.

Og ved spørgsmålet om fremtidens ressourcer kan

NATIONALREGNSKABETS TRE MODULER

1.

DE FYSISKE STRØMME

Hvordan energiforbrug, affaldsgenerering, vandforbrug, drivhusgasudledning og andre materialestrømme hænger sammen med vores økonomiske aktivitet.

BNP-målet være særlig misvisende for landenes udvikling.

- Hvis du kigger på især udviklingslandene, så er deres vækst ofte baseret på udvinding af naturressourcer. De kan have en stor produktionsvækst og dermed en stigning i BNP, men det sker ofte på bekostning af deres miljø, og det udtømmer deres naturressourcer, forklarer Ole Gravgård Pedersen.

International udvikling

Det grønne nationalregnskab er ikke et rent dansk foretagende. Det bliver udviklet på baggrund af anbefalinger fra FN, OECD, EU og Verdensbanken og er blandt andet baseret på nogle fælles EU-standarder, ligesom de fleste andre EU-lande er i gang med

Bruttonationalproduktet, BNP, er et lands samlede produktionsresultat i en given periode, oftest et år eller et kvartal. Det opgøres som værdien af den samlede produktion med fradrag af værdien af de varer og tjenester, der er blevet forbrugt i produktionsprocessen. BNP er desuden lig med summen af privat og offentligt forbrug og investeringer samt nettoeksporten af varer og tjenester.

Kilde: Den Store Danske

at udvikle lignende måltal. Derfor bliver det også muligt at sammenligne den grønne udvikling landene imellem.

- Med vores regnskab vil man bedre kunne sammenholde tingene på en mere konsistent måde. Hvis du snakker om en branche og

dens vilkår, så vil du kunne se både de økonomiske og de miljømæssige faktorer, siger Ole Gravgård Pedersen.

Det grønne regnskab er dog ikke det samme som det grønne BNP, der ellers ofte efterspørges. For regnskabet måler ikke al miljøpåvirkning

end BNP-vækst

DEN GRØNNE ØKONOMI

Produktion af grønne varer og tjenester, omkostninger ved miljøbeskyttelse, grønne afgifter, miljøsubsidier og offentlige miljøindtægter og udgifter.

Det grønne nationalregnskab

- Blev til ved et beslutningsforslag stillet af SF i 2014.
- Bliver udviklet med tre delmoduler fra 2015 til 2017.
- Skal bruges som et redskab, der kan indgå i vurderinger og analyser af, om samfundsudviklingen er bæredygtig.
- Er baseret på retningslinjer udarbejdet af FN, Verdensbanken, IMF, OECD, FAO og EU.

i kroner og øre, og man kan derfor ikke regne det med i det samlede BNP-tal.

- Når du kigger på for eksempel CO₂-udslip, så er det ikke muligt at sætte en entydig værdi i kroner og øre på det. Hvis du sætter en værdi på, skal det være én, som du er enig med alle andre om. Det er en vanskelig opgave, som vi indtil videre ikke har løst,

fortæller Ole Gravgård Pedersen, som dog arbejder på at få et forskningsstudie op at stå i samarbejde med Københavns Universitet.

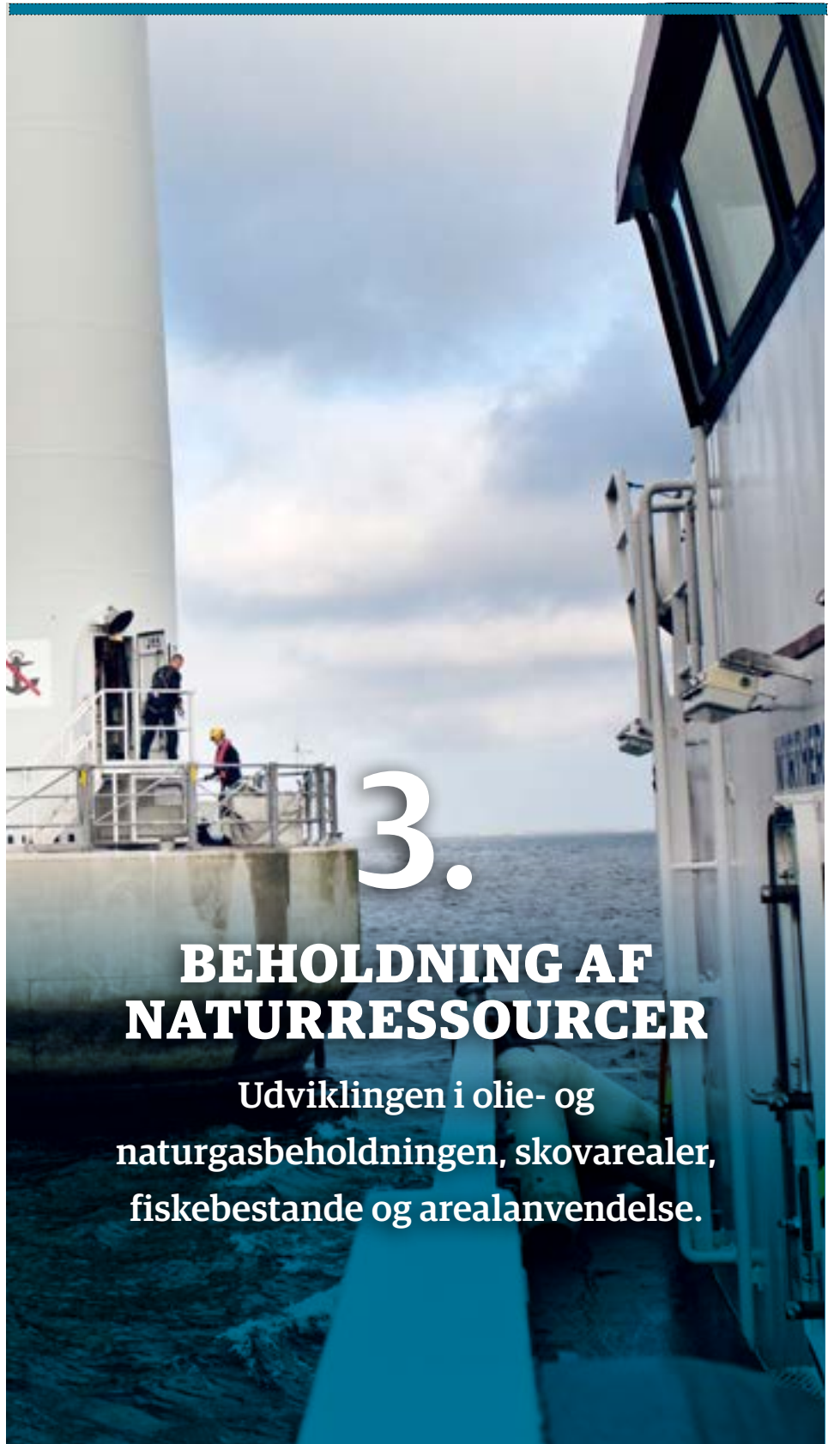
- Forudsætningen for, at man kan begynde at sætte værdi på grønne mål, er i øvrigt, at vi har styr på de fysiske størrelser. Så det grønne nationalregnskab er på den måde et fundament

for at udvikle et grønt BNP. Det kan være et første trin, selvom målet med regnskabet i sig selv ikke er et grønt BNP, siger han.

Kan bruges politisk

Forhåbningen er, at den grønne dimension af nationalregnskabet vil blive brugt til at nuancere den økonomiske debat. At politikerne får mulighed for at måle samfundsudviklingen på andre parametre end BNP-vækst, sådan som Stiglitz-Sen-Fitoussi-kommissionen anbefalede det.

- Der ligger mange andre ting i deres anbefalinger om, hvordan udviklingen i et land bedre kan belyses ved i højere grad at fokusere på for eksempel livskvalitet og ulighed.

BEHOLDNING AF NATURRESSOURCER

Udviklingen i olie- og naturgasbeholdningen, skovarealer, fiskebestande og arealanvendelse.

Jeg ser vores arbejde som et vigtigt hjørne af det. Miljøet er et meget vigtigt aspekt af samfundsudviklingen, så det grønne nationalregnskab er et skridt på vejen mod at udvide horisonten, siger Ole Gravgård Pedersen, som dog samtidig understreger, at de grønne data ikke i sig selv handler om politik.

- Der er jo ikke noget politisk i BNP-tallet. Og der er ikke noget politisk i det grønne nationalregnskab. Det er informationer og data. Det politiske kommer først, når man vælger at bruge informationerne til at prioritere på en bestemt måde. Men informationerne og data er forudsætningen for, at de politiske beslutninger kan tages på et oplyst grundlag, siger han. ●

Stiglitz-Sen-Fitoussi-kommissionen:

- Blev nedsat af den franske regering i 2008 for at se nærmere på, om man kunne finde alternativer til BNP-målet for et lands udvikling i rigdom, velfærd og sociale fremskridt.
- Har fået navn efter kommissionens tre førende økonomer: Joseph Stiglitz, Amartya Sen og Jean-Paul Fitoussi.
- Barslede i 2009 med en rapport og en række anbefalinger.
- I 2013 valgte OECD at nedsætte en ny ekspertgruppe, som skulle fortsætte kommissionens arbejde med deres 'better life initiative'.

Kommunerne drukner

Får borgerne noget brugbart med i købet, er det lettere for dem at sluge omkostningerne til klimatilpasningen.

Foto: Carsten Ingemann / Viborg.dk

Der er få love, men bunkevis af regler, når kommunerne skal tilpasse sig det ændrede klima. Det gør det svært at få skub i klimaindsatsen.

o afledning

Af Susanne Sayers
susanne@kommunen.dk

På papiret ser det godt ud. Alle landets kommuner undtagen to har fået styr på planerne for klimatilpasning, og de to efternølere er også på vej.

Samtidig dukker flere og flere anlæg, som skal gøre kommuner og byer mere robuste overfor skybrud og

oversvømmelser, op på landkortet, og nysgerrige fagfolk fra udlandet tager på studiebesøg i Danmark for at se, hvordan vi gør. Særlig når det gælder om at kombinere tekniske klimaanlæg med nye rekreative muligheder for borgerne.

Men går man dybere ned i sagen, er der mange frustrationer, siger Dorthe Hedensted Lund, som er seniorfor-

sker ved Landskabsarkitektur og Planlægning på Københavns Universitet.

For nylig udgav hun en rapport om, hvordan det går med at få gjort klimatilpasningsplanerne til virkelighed ude i kommunerne, og her var billedet mere broget. Dorthe Hedensted Lund understreger, at rapporten er blevet til på baggrund af samtaler med ti kommuner og derfor ikke nødvendigvis er repræsentativ. Til gengæld er det de ti kommuner, som først var klar med klimatilpasningsplaner.

Blandt hendes konklusioner er, at kommunerne er frustrerede over reglerne, og hvor ufleksible de er.

- På den ene side er klimatilpasningen ikke forankret i lo-

ven. Der er intet lovkrav om, at kommunerne skal planlægge for klimaforandringer, i stedet er det en del af en aftale mellem KL og regeringen. På den anden side er det et område, der reguleres i detaljer og er meget komplekst og svært at få overblik over. Her vil kommunerne gerne have forenklinger, siger Dorthe Hedensted Lund.

Kommuner tøver

Det er hendes klare indtryk på baggrund af de mange samtaler med fagfolk i kommunerne og de kommunale forsyningsselskaber, at der er betydelig forskel på, hvor langt de enkelte kommuner er nået - og hvor ivrige de er efter at komme i gang.

- Der er tydelig forskel på de

”Der er tydelig forskel på de kommuner, som har haft problemet inde på livet, og dem, som ikke har. Har kommunerne først prøvet at være ramt af en oversvømmelse, kommer der gang i klimatilpasningerne, men det ville være godt at få de andre med, før det går galt.”

Dorthe Hedensted Lund, seniorforsker ved Landskabsarkitektur og Planlægning på Københavns Universitet

kommuner, som har haft problemet inde på livet, og dem, som ikke har. Har kommunerne først prøvet at være ramt af en oversvømmelse, kommer der gang i klimatilpasningerne, men det ville være godt at få de andre med, før det går galt, siger hun.

Det kan være lettere at få forståelse hos borgerne for, at kommunen skal bruge en del

af de pressede budgetter på klimasikring, når de selv har haft ejendomme under vand. Klimasikring er ofte dyrt og kan virke abstrakt.

Dobbelte løsninger

Af samme årsag vælger et stigende antal kommuner at kombinere klimasikring med nye rekreative muligheder eller mere spændende byrum

i klimakontrol

Kommuneønsker til klimatilpasning

► **Klimatilpasningsplaner skal forankres** bedre i lovgivningen. Konkret foreslås det, at de skrives ind i planloven som et område, man skal planlægge for.

► **Vandsektorlovgivningen skal forenkles** samtidig med at ansvarsfordelingen mellem parterne skal gøres tydeligere.

► **Proceduren omkring ansøgninger** i henhold til medfinansieringsbekendtgørelsen bør forenkles. Måske skulle man have to årlige frister for ansøgninger for at øge fleksibiliteten. I dag er der én årlig frist, hvilket bliver en flaskehals.

► **Der skal være færre kontrolmekanismer** i lovgivningen. Forsyningsselskaberne har bestyrelser, som har til opgave at se til og være ansvarlige for, at tingene går rigtigt for sig.

► **Der skal ske en bedre koordinering** og være klarere retningslinjer i den vejledning, som gives af henholdsvis Kystdirektoratet og Naturstyrelsen, når man ønsker at lave kystbeskyttelse i Natura 2000-områder.

► **Den lovgivning, som vandløb og overfladevand administreres efter, bør samles og koordineres** i en samlet vandlov, som det for eksempel er sket i nogle af vores nabolande.

Kilde: Implementering af 10 klimatilpasningsplaner, Københavns Universitet, marts 2016

bernes kunder ikke skal betale for det rekreative, som er en kommunal opgave. Men det kan være svært at afgøre, hvad der er hvad. Her kunne man godt overveje at løsne, siger Dorthe Hedensted Lund.

En anden bekymring er mere teknisk: Hvordan sikrer kommunerne, at de tekniske dele af anlægget holdes ved lige og fungerer, når det i det daglige er det rekreative element, som benyttes mest?

- Det kunne formentlig løses relativt enkelt ved nogle mere strømlinede procedurer. Men et af de store problemer på området er også, at strømliningen mangler. Både viden, love og aktører er spredt ud. Her er der meget at hente.

Seriøse kommuner

Det er ikke nødvendigvis udtryk for fodslæberi, når nogle kommuner gør mere ud af klimatilpasningen end andre. Det siger chefkonsulent i KL Teknik og Miljø Lars Kaalund.

- Det er ikke, fordi de bare lukker øjnene og håber. Nogle kommuner har mindre behov for at gøre noget. Enten fordi de allerede har dimensioneret deres systemer, så de kan klare mere vand, eller fordi de ganske enkelt ikke er så udsatte som andre. Og så ville det være en dårlig øko-

nomisk forretning at sætte en masse i værk, siger han.

Lars Kaalund mener, at kommunerne er nået langt og tager opgaven alvorligt. Til gengæld er KL bekymret for, at der bliver længere mellem projekterne, fordi kommunerne fremover selv skal betale mindst 25 procent af udgifterne. Indtil i år kunne forsyningsselskaberne stå for hele finansieringen.

Det var ganske vist en aftale mellem KL og regeringen fra 2013, at ordningen med 100 procents finansiering ville løbe ud ved udgangen af 2015, men det var samtidig en aftale, at ordningen skulle evalueres.

- Og det er ikke sket. Derfor mener vi, at det er u hensigtsmæssigt at fjerne muligheden for at betale gennem forsyningsselskaberne. I stedet skal kommunerne finde pengene i konkurrence med kerneopgaver som skole og ældrepleje, og det kan gøre det sværere at fortsætte arbejdet, siger Lars Kaalund.

Hvad angår kommunernes kritik af bureaukratiet, så er KL opmærksom på problemerne og har peget på dem overfor Energistyrelsen, som er hovedansvarlig for ordningerne.

- Og det er vores indtryk, at der er forenklinger på vej, siger Lars Kaalund. ○

Klimasikringen i Viborg giver plads til grønne arealer.

Foto: Carsten Ingemann/Viborg.dk

Våd lykke i Viborg

Arbejdet med at gøre Viborg robust mod monsterrregn og oversvømmelser har forvandlet et par fodboldbaner til populær og prisbelønnet bypark.

○ win-win

Af Susanne Sayers

susanne@kommunen.dk

Lørdag den 20. juni 2015 blev Sønæs - eller sønæs som Viborg Kommune staver det - indviet under pomp, pragt og festivitas. Det nye område skulle både sikre Viborg mod oversvømmelser efter skybrud og give borgerne et samlingssted til alt fra picnic, børnefødselsdage og yoga til dans, cykling og beachvolley. Stor var glæden! Sønæs bestod som rekreativt område.

Et døgn efter brød uvejret løs. Det væltede ned med så megen regn, at kommunen senere beregnede, at det var en af den type hændelser, der sker hvert 25. år. Og intet skete. De veje, som normalt blev oversvømmede i Viborg under heftigt regn, forblev tørre. Sønæs bestod også som klimasikring.

Sønæs er et eksempel på, hvordan kommunerne og forsyningsselskaberne forsøger at kombinere klimatilpasning med bedre aktivitetsmuligheder for borgerne eller mere brugbare byrum. Dels sparer det penge, når det lykkes, dels gør det investeringerne i at bremse virkningerne af klimaforandringerne mere spiselige for borgerne, at de ikke bare får nogle tekniske anlæg, men områder, de faktisk har glæde af i det daglige.

Da forsyningsselskabet oprindelig pegede på området ved Sønæs som det bedste sted for en stor regn- og

rensedam, var kommunen imidlertid skeptisk, fortæller landskabsarkitekt og pro-

jektleder Lotte Kunstmann fra Viborg Kommune.

- Det var et kommunalt areal, som blev brugt af en fodboldklub. Vi var ikke så hooked på at overdrage det til et teknisk anlæg. Så enten skulle det fylde så lidt som muligt, eller også skulle der være nye rekreative muligheder. Og efter en lang proces endte det så med Sønæs, siger Lotte Kunstmann.

Borgerne inddraget

I dag kan Viborgs politikere gøre status efter første år med Sønæs og konstatere, at borgere og foreninger lynhurtigt har taget området til sig. - Vi har haft et tæt samarbejde, og vi kan se, at området bliver brugt til alt muligt. Sidste weekend var der et arrangement med argentinsk tango, der har været kunstferisering, seniorfolkefestival, der er beachvolley, teater, spejderaktiviteter, børnefødselsdage, picnic og garanteret en masse mere, som jeg slet ikke kender til, siger Lotte Kunstmann.

I skitsefasen var foreningerne med til at komme med ønsker til området, og et af resultaterne er blandt andet, at der i en pavillon er hængt øskner op, som man kan hægte elastikker i. En af fitnessklubberne ville gerne kunne bruge området til elastiktræning. Et andet ønske var at kunne bruge noget af områderne til mountainbike.

Ifølge Lotte Kunstmann har der stort set kun været ros til projektet fra borgerne.

- Selvfølgelig er nogle mere tilfredse end andre, men vi har ikke haft sure læserbreve i avisen. Her tror jeg, det spiller ind, at vi har haft tæt kontakt til borgerne både op til og i løbet af anlægsfasen, siger hun.

Naboerne blev blandt andet holdt løbende orienteret, og der blev sat vibrationsmålere op undervejs for

at sikre, at nabobygninger ikke tog skade.

- Det er vigtigt med tæt dialog i sådan et projekt, siger hun.

App og eksperimentarium

Viborg Kommune har samtidig knyttet en app til Sønæs, så borgerne kan se, hvad der foregår på stedet, og hvilke muligheder de har. Appen fortæller også om selve det tekniske anlæg, og hvordan det fungerer: Hvordan de små dale i anlægget under et kraftigt regnskyl forvandles til damme, som kan samle overskydende vand op og rense det.

Samtidig strømmer gæster til fra hele verden.

- Jeg tror, vi har haft 60 rundvisninger for fagfolk derude indtil videre. Der har været gæster fra Jordan, Rusland og Kina foruden alle de danske. Også klimajournalister fra andre lande har været interesserede, siger hun.

Viborg Kommune arbejder derudover sammen med gymnasier og de ældste klasser i folkeskolen om at bruge Sønæs i undervisningen.

- Der er en række fag, hvor stedet er interessant. Det handler jo om klima, men der er også en masse matematik og dimensionering, og samtidig har vi arbejdet med at give naturen i området bedre betingelser, så vi får flere arter. Derfor kan man også bruge det til at undervise i biotoper og deres betydning. Så det er blevet et showroom for os, siger Lotte Kunstmann.

Samlet set har projektet kostet godt 28 millioner kroner. De 17 millioner kroner kommer fra forsyningsselskabet; resten har kommunen finansieret - heraf er knap halvdelen kommet fra fonde. ○

» Læs mere om projektet på www.viborg.dk/soenaes

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Torsten Gejl** (ALT)

OPGØR MED
ANSVARSSKUBBERIET

Efter ét år som social-, beskæftigelses- og kommunalordfører i Alternativet er jeg ærlig talt blevet noget forundret over, hvor store problemer og udfordringer der bliver syltet i det klassiske slagsmål mellem kommunerne og Christiansborg.

I min optik er ansvarsskubberiet mellem Christiansborg og kommunerne et alt for overset problem, og det er alt-afgørende, at vi snarest finder en langt mere konstruktiv måde at køre samarbejdet på.

Jeg skrev i min seneste klumme her i *Kommunen*, at jeg ville ønske, vi havde flere kommunale folk med helt inde i maskinrummet, når vi her på Christiansborg forhandler om løsninger, kommunerne skal implementere. Og det vil jeg fortsat arbejde for.

Desværre ser det ud til, at udviklingen i øjeblikket går den anden vej. Som relativt ny kommunalordfører på Borgen oplever jeg en kløft mellem Folketinget og kommunerne i næsten alle de spørgsmål, hvor Folketingets lovgivning handler om borgernes hverdag i kommunerne.

I sidste uge viste undersøgelser, at forholdene for anbragte børn ikke var bedret gennem længere tid på trods af, at der følger noget, der ligner 800.000 kroner, med hvert barn om året. Socialministerens svar var stort set udelukkende at kritisere kommunernes indsats. Det samme ser vi fra beskæftigelsesministeren, når det handler om, hvordan kommunerne forvalter de ressourceforløb, hvor nogle af de syge og udsatte borgere parkeres på kontanthjælp med endeløse jobprøvninger i stedet for at få deres førtidspension. Det er kommunerne, der ikke kan finde ud af det, siger ministeren: For hvis der er enkelte kommuner, der godt kan, så burde alle kunne.

Til de to udsagn kunne man jo indvende, at hvis det er så umuligt for kommunerne at forstå og forvalte lovgivningen, at de færreste kommuner kan finde ud af det, så burde politikerne på Christiansborg måske også kigge sig selv i spejlet og lave noget lovgivning, som er lidt lettere at anvende og implementere.

Men skal lovgivningen så være strammere eller mere fleksibel? Hos Alternativet vil vi gå meget langt for at sætte kommunerne fri, men vi har også brug for, at kommunerne giver os argumenter og signaler, der gør det lettere for os at gøre netop det.

For eksempel kunne jeg godt tænke mig svar på spørgsmålet om, hvordan kommunerne vil være med til at sikre, at de økonomiske incitament er altid kommer borgerne til gode. Og svar på, om kommunerne overhovedet ser ideen i at være med i maskinrummet, når vi lovgiver om forhold, der skal implementeres i kommunerne.

Det kan godt være, at kløften mellem Folketinget og kommunerne og den medfølgende retorik virker som en uantastbar præmis. Men vi er nødt til at udfordre den præmis, for den kommer ikke de kommunale frontmedarbejdere eller borgerne til gode.

Når det handler om frisættelse af kommunerne, så behøver man ikke sparke på Alternativets dør. Den er åben.

Men alle forandringer starter med, at man ændrer retikken og fokuserer på det, der samler, i stedet for det, der splitter. Hvis vi fortsætter, som vi plejer, ender vi der, hvor vi er på vej hen. Og det er ikke en ambition for Alternativet at grave kløften mellem Folketinget og kommunerne endnu dybere. Tværtimod.

"Alternativet til at

Arvtagerne

En række borgmestre og spidskandidater stopper ved næste års kommunalvalg. I artikelserien 'Arvtagerne' sætter vi fokus på de nye borgmestercandidater, og hvordan de vil forme det lokalpolitiske landkort efter KV17.

Michael Seiding Larsen er kørt i stilling som Venstres spidskandidat i Vordingborg Kommune. Hans vision er at ændre kommunens image som lidet erhvervsvenlig provins, men de høje ambitioner kan blive dyre.

o **udkantsmyte**

Af **Anders Kjøller**
anders@kommunen.dk

Vordingborg Kommune har potentialet til at blive en attraktiv forhave til København, men alt for ofte bliver den talt ned som Udkantsdanmark, hvis man spørger Michael Seiding Larsen. Han er spidskandidat for Venstre i Vordingborg Kommune, og

som så mange andre borgere i den sydsjællandske kommune var han i flere år vant til at tage turen nordpå for at arbejde. En opgørelse fra Danmarks Statistik viste for et par år siden, at borgere i Vordingborg Kommune må pendle længst af alle i landet for at komme på arbejde, og netop derfor er Michael Seiding Larsen optaget af at tale porttiden ned.

"Mit mål er, at vi fremover får lidt mindre blokpolitik i stedet for, at det altid skal være de røde mod de blå. Jeg har også kun været tre år i politik, så jeg har ingen lig i lasten i forhold til tidligere politiske fjendskaber, og det tror jeg kun kan være sundt."

- Vi skal ændre opfattelsen af, at Vordingborg er Udkantsdanmark. Det er altså ikke mere end godt og vel en time i tog fra København, fortæller han.

Ifølge ham er det et stort problem, at de unge forlader kommunen for at læse i storbyerne, men så ikke vender tilbage for at bosætte sig og stifte familie, men den negative tendens skal vendes ved at fokusere på de ting, som Vordingborg kan tilbyde i form af naturliv og billige huspriser sammenlignet med København. For væksten er lav i kommunen, og der mangler arbejdspladser til at tiltrække nye borgere udefra. - Hvis vi kan få folk herved at arbejde, så er det da klart at foretrække, men det næstbedste er, at de bosætter sig her, selvom de arbejder andre steder, fortæller han.

Han er dog stolt af en række initiativer, som kommunen har taget for at give erhvervslivet et rygstød. For et par år siden fik Vordingborg nemlig den lidt flatterende titel som landets mindst erhvervsven-

investere er afvikling"

"Der har været megen snak om, at vi bruger mange penge, men jeg mener, at det er nødvendigt at investere - alternativet er jo nærmest en afvikling af kommunen. Derudover viser undersøgelser, at man får tre kroner igen for hver krone, der bliver investeret i lokalområdet."

lige kommune, men siden har den arbejdet målrettet på at forbedre sig.

- Vi har oprettet et erhvervsudvalg, så der kun er én indgang for erhvervsdrivende, og ét telefonnummer, de kan henvende sig på, hvis de skal have en hurtig og effektiv sagsbehandling, fortæller han.

Prestigeprojekt i problemer

Generelt tror Michael Seiding Larsen på, at kommunen skal turde investere mere i fremtiden, og han er derfor fortal

for en række ambitiøse byggeprojekter, der blandt andet inkluderer et nyt borgerservicecenter og en stor moderne svømmehal.

- Der har været megen snak om, at vi bruger mange penge, men jeg mener, at det er nødvendigt at investere - alternativet er jo nærmest en afvikling af kommunen. Derudover viser en undersøgelse fra Statens Byggeforskningsinstitut, at man får tre kroner igen for hver krone, der bliver investeret i lokalområdet, fortæller han.

Michael Seiding Larsen er Venstres spidskandidat i Vordingborg. Han håber på at kunne ændre forestillingen om kommunen som Udkantsdanmark.

Foto: Privat

Blå bog

- ▶ 39 år
- ▶ Født og opvokset i Vordingborg
- ▶ Kørselsleder i Vognmandsfirmaet Prebens Andersen ApS
- ▶ Udvalg: Kultur-, Idræts- og Fritidsudvalget + Udvalget for Økonomi, Planlægning og Udvikling + Børne-, Unge- og Familieudvalget
- ▶ Blev nr. 2 i TV2's cykeludfordring "Borgmesterdysten"

Netop finansieringen af den nye svømmehal har dog ført til hovedbrud på Sydsjælland, hvor kommunens kassebeholdning de seneste år er skrumpet ind fra 169 millioner til 65 millioner. Vordingborg havde regnet med at kunne få en deponeringsfrigtagelse på 20-35 procent, men det viste sig senere, at kommunen skal deponere det fulde beløb, og det kan "belaste kommunens kassebeholdning kraftigt" ifølge borgmester Knud Larsen (V). Vordingborg forhandler i øjeblikket med Social- og Indenrigsministeriet om en løsning, men Michael Seiding Larsen fortryder alligevel ikke projektet.

- Det har været en ansvarlig beslutning, for det var nødvendigt at bygge en ny svømmehal, og vi var sikre på, at vi kunne få en deponeringsfrigtagelse. Nu må vi forhandle med Social- og Indenrigsministeriet, men så er det heller ikke værre, end at vi kan indregne udgifterne i de kommende budgetter, siger han.

Ingen politiske lig i lasten

Mens der har været uro omkring den nye svømmehal og kommunens økonomi, er valget af Michael Seiding Larsen som Venstres spidskandidat forløbet anderledes udrmatisk. Først pegede partiets medlemmer i kommunalbestyrelsen på ham, og siden

blev han valgt ved opstillingsmødet på generalforsamlingen i december sidste år uden modkandidater. Det har givet borgmesterkandidaten mulighed for at forberede sig på næste års kommunalvalg.

Han er blandt andet blevet gruppeformand for Venstres gruppe i kommunalbestyrelsen, og så har han været i "mesterlære" hos den mangeårige borgmester Knud Larsen, der har fyrrde års erfaring i kommunalpolitik. Vælgerne skal derfor ikke forvente en revolution, men snarere en videreudvikling af de ting, der allerede fungerer. Michael Seiding Larsen håber dog, at han kan sætte sit personlige præg med en kulturændring i byrådet og en mere konsensuspræget politisk kurs i fremtiden.

- Mit mål er, at vi fremover får lidt mindre blokpolitik i stedet for, at det altid skal være de røde mod de blå. Jeg har også kun været tre år i politik, så jeg har ingen lig i lasten i forhold til tidligere politiske fjendskaber, og det tror jeg kun kan være sundt.

PROFESSIONELT ASFALTARBEJDE MED EN BRED VIFTE AF PRODUKTER OG LØSNINGER

ASFALT

REMIX

OB

PANKAS JYLLAND T. 8685 1322
PANKAS SJÆLLAND T. 7023 6400
PANKAS REMIX T. 7556 2588

KVALITET HELE VEJEN
pankas.dk

BÆREDYGTIG ASFALT

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

"Jeg har været i Bruxelles et par gange, og jeg må bare sige, at kvalmen stiger. Jeg kan slet ikke acceptere det. Selvhøjtidelige folk, der vandrer frem og tilbage i glaspaladset dernede – fuldstændig lige glade med det folk, de burde repræsentere."

Pia Kjærsgaard (DF), kilde: interview i Berlingske

Nødvendig viden og bemanning mangler for ofte

o frivillighed I

Af Ulla Serup Thomsen

formand for handicaprådet i Viborg Kommune

Vores børn er fremtidens voksne. De er Danmarks største og bedste ressource. Vores børn har en grundlovssikret ret til en værdig barndom, med trygge rammer både hjemme og i vuggestuer, børnehaver og skoler. Vores børn skal behandles som mennesker; de er ikke "burhøns", hvor den for tiden valgte regering kan bestemme plads, tilsyn og fodring.

Vores børn har ret til et værdigt liv.

Alt dette er nu ved at smuldre i regeringens politiske visioner, hvor tilfældige frivillige skal overtage basale funktioner, som tryghedsskabende, veluddannede pædagoger og

lærere før har haft det store ansvar for.

Vi har en mere end hundredårig faglig tradition for pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tager udgangspunkt i den vidensbaserede forskning, som viser, at når et barn kommer i det rigtige læringsmiljø, så udvikler barnet sig i forhold til egne potentialer, så skabes der en fremtid med mening for barnet.

Den nye skolereform indeholder mange gode pædagogiske intentioner, men størsteparten af landets skoler kan ikke leve op til disse visioner på grund af mangel på plads, ressourcer og uddannet personale.

Forudsætningen for et godt barneliv er en god hverdag med udviklingsmuligheder. Dette liv starter i hjemmene og bestemt også i børneinstitutionerne, hvor de har deres

I øjeblikket boomer inklusionen ind overalt i børnenes verden – men ofte uden den nødvendige viden og bemanning.

hverdag. Planerne er der, den nødvendige viden er mulig at skaffe, men de fleste steder mangler de økonomiske bevillinger til at føre det gode barneliv ud i livet.

I øjeblikket boomer inklusionen ind overalt i børnenes verden – men ofte uden den nødvendige viden og bemanning. Det betyder ringere vilkår for de handicappede børn, børnene med særlige behov. Og det kommer til at hævne sig på hele almenområdet i fremtiden.

Frivillige skal ikke udføre pædagogisk arbejde i børnehaverne, mener formand for handicapråd.

Foto: Johan Hedenstrom / Polfoto

DKJOB

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Afdelingsleder til ny enhed, Rudersdal Kommune

Rudersdal Bibliotekerne er i fuld gang med at udvikle det moderne bibliotek og dermed synliggøre bibliotekets betydning lokalt og nationalt.

Ansøgningsfrist: 15/09/2016

Personalekonsulent til Løn & Personale, Guldborgsund Kommune

Vil du være med i fremtidens Løn & Personale, og har du lyst til at være en del af et engageret og aktivt team med 14 dygtige medarbejdere i en afdeling, der er i rivende udvikling?

Ansøgningsfrist: 07/09/2016

Kommunaldirektør, Ringkøbing-Skjern Kommune

Vi har et højt ambitionsniveau og tror på, at ting kan lykkes. Ny kommunaldirektør søges.

Ansøgningsfrist: 07/09/2016

Genopslag, Roskilde Kommune

Skoleleder søges til fremtidens folkeskole.

Ansøgningsfrist: 05/09/2016

Forhandlingschef, Fredensborg Kommune

... Med markant personalejuridisk profil søges.

Ansøgningsfrist: 02/09/2016

Chef for Kulturmaskinen, Odense Kommune

Odense Kommune søger ny chef til byens kulturhus. Kan du løfte Kulturmaskinen ind i fremtiden?

Ansøgningsfrist: 28/08/2016

Direktør til Børne- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Vesthimmerlands Kommune

Har du en sikker hånd? Er du resultatorienteret og brænder for at skabe udvikling, motivation og helhedstækning i vores kommune?

Ansøgningsfrist: 25/08/2016

4,3

millioner kroner er prisforskellen mellem det første forslag om bilfri by i København, der stod til at skulle koste 4,7 millioner kroner og de nu vedtagne forslag om bilfri dag, som koster 400.000 kroner.

Mere personale i stedet for frivillige

o frivillighed II

Af Jakob Sølvhøj, MF, børneordfører, Enhedslisten

Det er en rigtig dårlig idé, når børne- og undervisningsministeren foreslår, at praktiske opgaver i forbindelse med institutionernes måltider og en række pædagogiske aktiviteter med drengene i børnehaven skal udføres af frivillige. Det er opgaver, der er en integreret del af daginstitutionernes pædagogiske arbejde og i dag udføres af personalet i institutionerne.

Inddragelse af frivillige må ikke bidrage til at undergrave de overenskomstmæssige forhold i daginstitutionerne, og derfor er det helt hen i vejret, når ministeren erklærer sig åben overfor, at unge "kan få en skilling" for at udføre opgaver, som i dag udføres til overenskomstmæssig løn.

Mange års nedskæringer på daginstitutionerne har betydet, at der i dag er alt for lidt tid til det enkelte barn, men det problem skal ikke løses ved inddragelse af frivillige, men gennem en forbedring af personalenormeringerne. o

Inddragelse af frivillige må ikke bidrage til at undergrave de overenskomstmæssige forhold i daginstitutionerne, og derfor er det helt hen i vejret, når ministeren erklærer sig åben overfor, at unge "kan få en skilling" for at udføre opgaver, som i dag udføres til overenskomstmæssig løn.

Finn Østrup tager fejl, når han ikke mener, kommunerne skal have kompetence til at optage lån, mener kommunaldirektør og økonomichef.

Foto: Gregers Tycho / Polfoto

Naturligvis skal låntagning fortsat ligge i kommunerne

o renteswap

Af Tomas Therkildsen
kommunaldirektør og
Steen Andersen
økonomichef
Næstved Kommune

Kommunen beskrev i forrige uge, hvordan en række kommuner har tabt penge på deres valg i forbindelse med optagelse af lån, herunder anvendelse af rente og valutawaps. I artiklerne udtalte Finn Østrup blandt andet, "at kommunerne ikke selv burde have kompetence til at optage lån - da man måtte forstå, at de åbenbart ikke kunne finde ud af det."

Det er vi lodret uenige i! For hvad skal man vælge? En variabel eller en fast rente? Det er et godt spørgsmål, som de fleste kommuner skal svare på mindst én gang om året. Svaret er lige så vanskeligt, som når man skal låne til et hus eller andet derhjemme. Ingen kan forudsige det rigtige svar. Og da ingen kan forudsige renteutviklingen - hverken investeringseksperter eller universitetsprofesso-

rer - indebærer et hvilket som helst valg af finansiering naturligvis en risiko for et tab i forhold til andre valg. Hvis man vælger en fast forrentning på et lån og renten falder, taber man, som *Kommunen* beskrev i forrige uge, penge. Hvis man omvendt optager et variabelt forrentet lån og renten stiger - ja, så taber man også penge. Så det såkaldt sikre valg af et fastforrentet lån uden swaps er med andre ord lige så spekulativt som et variabelt forrentet lån - eventuelt med brug af renteswaps.

Hvad er det rigtige valg?

Når vi som kommune vælger at optage lån med fast rente, kan vi vælge enten en fast rente som på huslånet derhjemme eller en variabel rente, som efterfølgende bliver fastlåst ved at bytte rente med banken ved hjælp af en renteswap. Renteswap-låne har de senere år vist sig at give en lidt lavere rente end det traditionelle fastforrentede lån, men har i øvrigt samme effekt - nemlig at renten fastlåses på det nuværende

"Det lave og faldende renteniveau de senere år har resulteret i, at kommuner med renteswap har mistet en potentiel rentegevinst. Det samme ville de have gjort, hvis de havde optaget almindelige, men dyrere fastforrentede lån."

lave niveau.

Hvis den korte variable rente i danske kroner falder, er det imidlertid (på kort sigt) en dårlig forretning at finansiere gælden med swaplån. Det lave og faldende renteniveau de senere år har derfor resulteret i, at kommuner med renteswap har mistet en potentiel rentegevinst. Det samme ville de have gjort, hvis de havde optaget almindelige, men dyrere fastforrentede lån. Men når man regner på

det efter for eksempel 5 år, er det ikke muligt at konkludere, om valget har været rigtigt eller forkert. Som eksempel er Næstved Kommunes gæld i øjeblikket sammensat af 40 procent variabelt forrentede lån og 60 procent fastforrentede lån. Når vi har valgt et fastforrentet lån og herunder renteswappede lån på for eksempel p.t. godt 1 procent i rente over 25 år, ved vi først, om det var det rigtige valg, når de 25 år er gået. For det afhænger jo af, om den variable rente har været højere eller lavere igennem de 25 år, og det er der ingen, der kan sige på nuværende tidspunkt.

Kommunal risikoprofil

Når Næstved Kommune skal optage nye lån eller omlægge gamle lån, rådfører vi os i lighed med alle de kommuner, vi kender til, med en rådgiver, der i vores tilfælde er en af de store banker i Danmark. Herudover holder vi os til kommunens finansielle politik, der beskriver de rammer, kommunen vil agere indenfor på det finansielle område.

I Næstved siger politikken, at vi må have op til 70 procent af vores lån til variabel rente, og at vi skal have mellem 30 procent og 100 procent i fastforrentede lån. Og den politik svarer jo netop til byrådets afvejning af muligheden for en billigere rente ved et variabelt forrentet lån overfor risikoen for en rentestigning.

Så konkluderende: Når man opgør, om kommunerne har vundet eller tabt på deres dispositioner, skal man se på hele låneperioden og tage med i betragtning, at ethvert valg ved en låntagning indebærer en risiko for et tab i forhold til andre valg. Kommunerne træffer rationelle og informerede valg om deres låntagning, og ingen andre end det lokale byråd kan afveje kommunens risikoprofil og vælge, hvilken politik man vil føre på det punkt. Og derfor bør låntagning og finansielle valg naturligvis også fortsat ligge i kommunerne. o

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatognavne@kommunen.dk

”Han (red. Trump) gør ting, der er så vanvittige, at havde jeg pitchet handlingsforløbet på House of Cards, så var jeg blevet fyret på stedet.”

Jay Carson, politisk rådgiver på tv-serien House of Cards

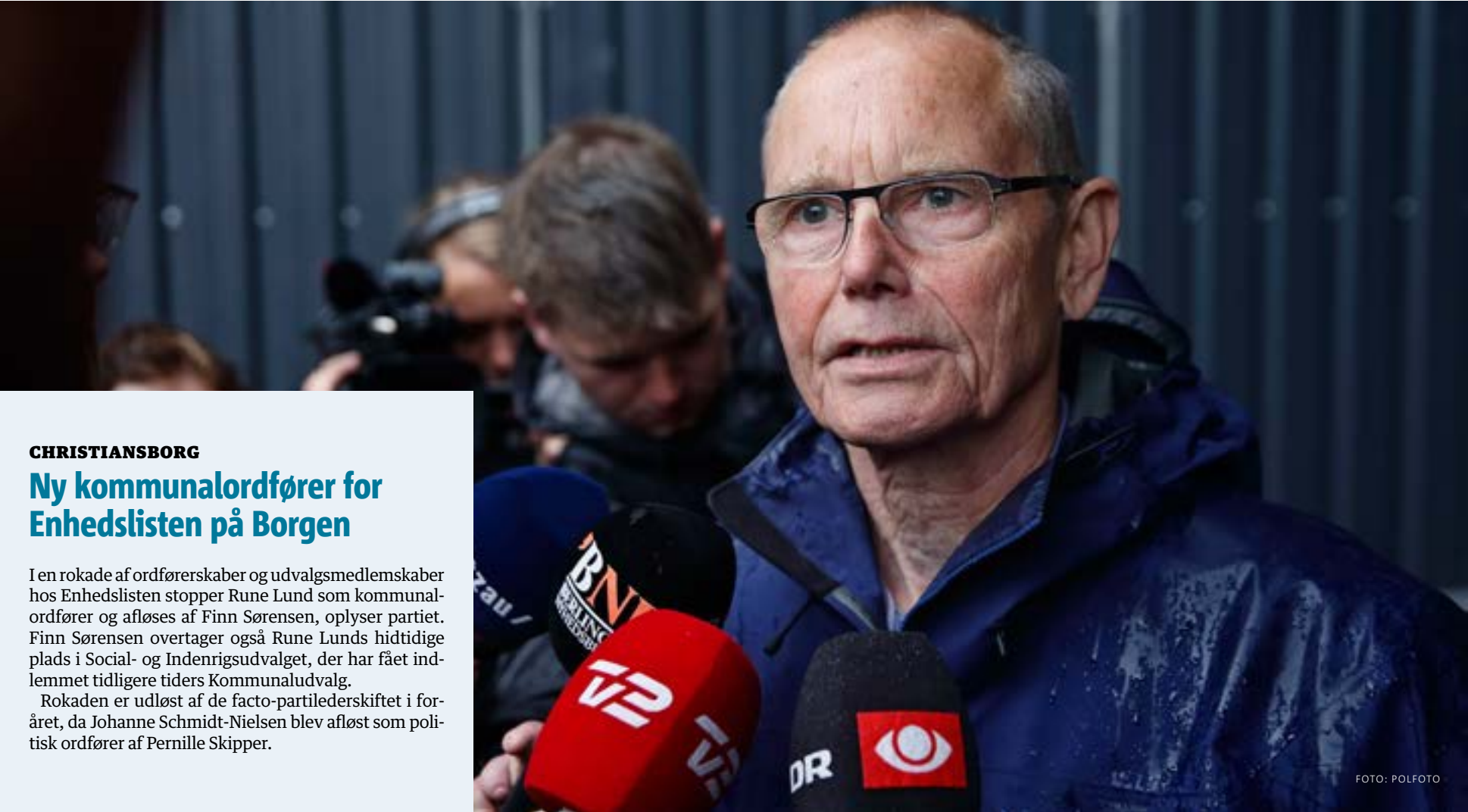

FOTO: POLFOTO

CHRISTIANSBORG

Ny kommunalordfører for Enhedslisten på Borgen

I en rocade af ordførerskaber og udvalgsmedlemskaber hos Enhedslisten stopper Rune Lund som kommunalordfører og afløses af Finn Sørensen, oplyser partiet. Finn Sørensen overtager også Rune Lunds hidtidige plads i Social- og Indenrigsudvalget, der har fået indlemmet tidligere tiders Kommunaludvalg. Rokaden er udløst af de facto-partilederskiftet i foråret, da Johanne Schmidt-Nielsen blev afløst som politisk ordfører af Pernille Skipper.

Kommuner

AALBORG

Stadsdirektøren hentes hos Rambøll

Den 1. oktober 2016 tiltræder Svend Erik Pedersen stillingen som stadsingeniør i By- og Landskabsforvaltningen i Aalborg Kommune. Han er 49 år og uddannet civilingeniør fra konstruktionslinjen på AAU i 1992. Han har de seneste 11 år været ansat hos Rambøll, Aalborg, hvor han har haft forskellige ledelsesfunktioner - siden 2010 som afdelingsleder og fra november 2014 tillige markedsdirektør for Nordjylland, oplyser kommunen. Svend Erik Pedersen har gennem sine 11 år i Rambøll opnået betydelig erfaring med store anlægsprojekter på infrastrukturuområdet og har desuden som rådgiver for både kommuner, havne og Vejdirektoratet stor viden og erfaring med opgaverne på det tekniske område i kommunerne. Svend Erik Pedersen på med baggrund af sit job som markedsdirektør for Rambøll i Nordjylland medlem af bestyrelsen for Erhverv Norddanmark og tillige valgt ind i Realkredits Ejendomsråd i Nordjylland.

HORSENS

Afløser for Kristian Dyhr

Birthe Knudsen er ny i byrådet i Horsens for Venstre per 1. august. Hun afløser Kristian Dyhr, der forlod sin plads i byrådet for at blive country manager for firmaet Multichack A/S, der blandt andet sælger røntgenudstyr, metal-detektorer og vægtudstyr og tilbyder service indenfor fødevareindustrien. Kristian Dyhr var egentlig sit partis borgmesterkandidat til KV17, men droppede dermed også den post.

Regioner

SYDDANMARK

IT-direktør går til det private

Søren Lindgaard forlader jobbet som direktør for Regional IT og Syddansk Sundhedsinnovation til fordel for en stilling som medlem af koncern-direktionen og direktør for fiber- og indholdsvirksomheden i det nyfusionerede selskab EnergiMidt/Himmerlands Elforsyning. Søren Lindgaard blev ansat som direktør for Regional IT i Region Syddanmark 1. marts 2013, og siden 1. april 2015 har han desuden fungeret som konstitueret direktør for Syddansk Sundhedsinnovation, oplyser regionen.

I Regional IT bliver afdelingschef for Test & Implementering Morten Lundgaard Hansen konstitueret direktør fra 1. september 2016. Stillingen som IT-direktør vil blive slået op snarest muligt. Syddansk Sundhedsinnovation vil fortsat blive ledet af konstitueret vicedirektør Inge Bendixen.

Stat

SF

Kommunalordfører i første hug

Også SF har ligesom Enhedslisten udskiftet sin kommunalordfører. Partiets nye ordfører bliver Kirsten Normann Andersen, der overtager posten fra Trine Torp. Kirsten Normann Andersen er det absolut nyeste medlem af SF's folketingsgruppe. Hun kom i Folketinget, da Jonas Dahl udtrådte for at blive hospitalsdirektør.

SKAT

Fra social dumping til kommunikation

Socialdemokraternes Jeppe Bruus bliver ny kommunikationschef i Skat. Det oplyser Skat til Altinget. Det 38-årige folketingsmedlem får ansvaret for intern og ekstern kommunikation i Skat, som har cirka 6.200

medarbejdere og et driftsbudget på 4,9 milliarder kroner. Jeppe Bruus er social dumping-ordfører for Socialdemokraterne, og han har i år også fungeret som vikarierende skatteordfører, mens parti-fællen Jesper Petersen har været på barsel. Tidligere har han blandt andet været kommunikationschef i LO.

Organisationer

DANSK IT

Ny politisk chef og udviklingschef

Nicolai Svejgaard Poulsen er ansat som politisk chef i DANSK IT, hvor han skal være med til at fremme den digitale dagsorden. Svejgaard Poulsen er uddannet cand.scient. pol. fra Københavns Universitet og kommer fra en stilling som public affairs-konsulent hos Policy Group A/S. Han har tidligere været politisk assistent for medlem af Folketinget Michael Aastrup Jensen (V). Samtidig er Philip Heller-Christensen ansat som udviklingschef. Som udviklingschef skal han udvikle og modernisere DANSK IT's konferencer, kurser, netværk, medlemsmøder og andre af foreningens medlemstilbud. Heller-Christensen har en

baggrund som adjunkt på BA i Business Economics and IT på Københavns Erhvervsakademi. Tidligere har han blandt andet været ekstern lektor i Supply Chain Management på Niels Brock, e-handelskonsulent i SKI's IT-afdeling samt teamleder i den internationale IT-udviklingsafdeling i TOPNORDIC A/S.

LUNGEFORENINGEN

Sundhedsveteran fra regionerne

Forhenværende sundhedspolitisk direktør i Danske Regioner Lone Christiansen har overtaget formandsposten i Lungeforeningen efter Johannes Flensted-Jensen, der var foreningens formand i 14 år - og tidligere i øvrigt socialdemokratisk amtsrådsformand 1998-2006. Lone Christiansen har gennem 20 år beskæftiget sig med sundhedspolitik og sundhedsvæsenets organisation, økonomi, kvalitet og patientsikkerhed. DANMARKS VINDMØLLEFORENING Karrieremøllen drejer Asbjørn Bjerre stopper som frontfigur i Danmarks Vindmølleforening. Han bliver afløst af Christian Kjær, som kommer fra en lederstilling i den internationale organisa-

tion International Renewable Energy Agency (IRENA), skriver Energy Supply. Forud for det har han gennem ti år været henholdsvis politisk direktør og administrerende direktør for den europæiske vindkraftorganisation WindEurope (tidligere EWEA) og endnu tidligere politisk rådgiver hos Vindmølleindustrien i Danmark. Christian Kjær har også erfaringer fra bestyrelsesarbejde i Global Wind Energy Council og European Renewable Energy Council.

Privat

ADP

Ny ADP-chef skal stå for erhvervsudvikling i Fredericia

Thomas Andersen skal nu være Business Development Manager hos ADP med særlig tfokus på udvikling af et 200.000 kvadratmeter stort erhvervsareal i Taulov ved Fredericia. Forretningsområderne i ADP spænder vidt, og udover drift af tre erhvervshavne i Nyborg, Middelfart og Fredericia skal virksomheden i de kommende år udvikle erhvervsområdet.

3.605

Forskellen på, hvor mange sosu-elever der havde en uddannelsesaftale i maj 2016 i forhold til et år tidligere. Det svarer til et fald på 19,5 procent.

23. AUGUST

Åbent samråd om ressourceforløb

Beskæftigelsesudvalget har kaldt beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V) i samråd om ressourceforløb på baggrund af spørgsmål fra Enhedslistens Finn Sørensen. Udvalget har blandt andet bedt ministeren redegøre for sin stilling til en sag omtalt i EkstraBladet den 22. juli 2016 med et konkret eksempel på en syg borger, der af Slagelse Kommune er blevet nægtet førtidspension og i stedet sendt i ressourceforløb på trods af klare lægelige advarsler om, at det vil forværre patientens tilstand.

Ministeren skal på samrådet også mundtligt besvare følgende spørgsmål:

- Hvilke kommuner der er gode til ressourceforløb, og hvilke der ikke er det
- Hvor mange borgere der er glade for ressourceforløb?
- Hvad der kendetegner et godt ressourceforløb?
- Hvorfor ministeren ved et samråd i Beskæftigelsesudvalget den 26. maj 2016 gav udtryk for, at der er kommuner, der er gode til ressourceforløb, og kommuner, som ikke er det, men som begrundelse for ikke at svare på Nordjyske Stiftstidendes spørgsmål i artikel af 20. juni 2016: "Pres på minister - har han vildledt Folketinget?" om, hvilke kommuner det drejer sig om, svarede, at "Jeg mener ikke, vi fra politisk hold skal gøre os til dommere over indsatsen i de enkelte kommuner".

Værelse 2-080 på Christiansborg klokken 12.15

FOTO: POLFOTO

22. AUGUST

De Radikale holder sommergruppemøde

De Radikales sommergruppemøde og det efterfølgende pressemøde foregår i år 22. august på Egelund Slot. Egelund Slot, Fredensborg

22. AUGUST

Enhedslisten holder sommergruppemøde

Enhedslisten holder sommergruppemøde i Kulturhus Herredsvang i Aarhus med pressemøde kl. 13.00. Kulturhus Herredsvang i Aarhus

23. AUGUST

Åbent samråd om skærpede regler for personer på tålt ophold

Åbent samråd med udlændinge-, integrations- og boligministeren om skærpede regler for personer på tålt ophold. Værelse 1-133 på Christiansborg klokken 15

25. AUGUST

Åbent samråd om grænsekontrol

Åbent samråd med udlændinge-, integrations- og boligministeren om grænsekontrol. Værelse 1-133 på Christiansborg klokken 10

25. AUGUST

Åbent samråd om offentligt ansattes ytringsfrihed

Retsudvalget har i lyset af en nylig medlemsundersøgelse i FTF bedt justitsministeren redegøre for regeringens handlingsplan for at sikre offentligt ansattes ytringsfrihed.

Samrådsspørgsmålet er stillet efter ønske fra Josephine Fock (ALT).

Værelse S-092 på Christiansborg klokken 14.00

25. AUGUST

KL-temadag om den nye SOSU-uddannelse

KL afholder temadag om omlægningen af SOSU-uddannelserne, og om hvordan de nye uddannelser kan implementeres i kommunerne.

Temadagen afholdes på Odense Congress Center.

25. AUGUST

KL's og Danmarks Lærerforenings konference om udskoling og uddannelsesvalg

Konferencen er den afsluttende konference i KL's og Danmarks Lærerforenings fælles projekt: "Udsyn i udskolingen", der har til formål at forbedre grundlaget for elevernes uddannelsesvalg i 9. klasse.

Konferencen afholdes på Sinatur Hotel Storebælt i Nyborg.

11. SEPTEMBER

Åbent samråd om kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen

Beskæftigelsesudvalget har kaldt beskæftigelsesministeren og udlændinge-, integrations- og boligministeren i åbent samråd om kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen. Udvalget har blandt andet bedt ministrene redegøre for:

- Om ministeren anerkender, at implementeringen af kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen giver længere ventetider ude i kommunerne, og hvilke konsekvenser mener ministeren det vil føre til?
- samt, om de 4,3 millioner kroner, som kommunerne fik med til at løse opgaven med gennemgangen af de 150.000 sager, er tilstrækkelig?

Samrådsspørgsmålet er stillet efter ønske fra Leif Lahn Jensen (S).

Værelse 1-133 på Christiansborg klokken 9

DKNYT

dknyt er først med den seneste udvikling på den kommunal- og landspolitiske dagsorden. Bestil et gratis prøveabonnement på www.dknyt.dk eller ring 46 35 33 43.

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKI-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Anders Kjærulff. En elektro-pedels bekendelser

POKÉMON à gogo - hvor skal vi hen?

- Vi har gennem de senere år kunnet se, at den teknologiske udvikling har accelereret over mod, at kunderne bruger rejsekortet og de mobile platforme til at betjene sig selv. I dag er otte af ti kunder fuldt selvbetjente og køber elektroniske billetter, så klippekortet har udviklet sig til at være et nicheprodukt.

Sådan siger Aske Wieth-Knudsen, chef for forretningsudvikling i DSB, til Politiken mandag morgen, hvor det blev vitterliggjort, at klippekortet nu endeligt var udfaset.

- Mange af os, der er voksne i dag, kender klippekortet og er vokset op med det, så der knytter sig en hel del nostalgi til klippekortet. Men alle gode ting har en ende, fortsatte han, og hvis man ikke vidste bedre, skulle man tro, han talte om et fremskridt, at Danmark og DSB har bevæget sig evolutionært op ad en eller anden rangstige, er blevet moderne, og at alting nu bliver bedre.

Men det gør det ikke. Det er sandt, at 'gode ting' nogen gange ender. Men det er ikke "den teknologiske udvikling", der har skubbet klippekortet, eller "pap", som DSB forsøger at nedgøre det til, ud.

Og vi, kunderne, har ikke selv valgt rejsekort og de såkaldt mobile løsninger, der dybest set består i, at vi nu skal have en opladt smartphone med egenbetalt netadgang og tændt GPS for at kunne rejse med toget eller tage bussen eller endnu et fjollet kreditkort, der siger en sjov lyd, når det tjekker os ind og ud på en blåsort monolit. Der har ikke været andre muligheder. Det var ren og skær tvang.

DSB har købt et elendigt, overvågningskapitalistisk system, som de og Transportministeriet har brugt 5 milliarder af vores allesamens penge på. De fleste af pengene er af uransagelige årsager givet til det franske sikkerheds- og våbenfirma Thales, der ganske vist skulle betale en bod for at være stærkt forsinkede, men som nok klarer deres bundlinje alligevel.

Bliv dog vred!

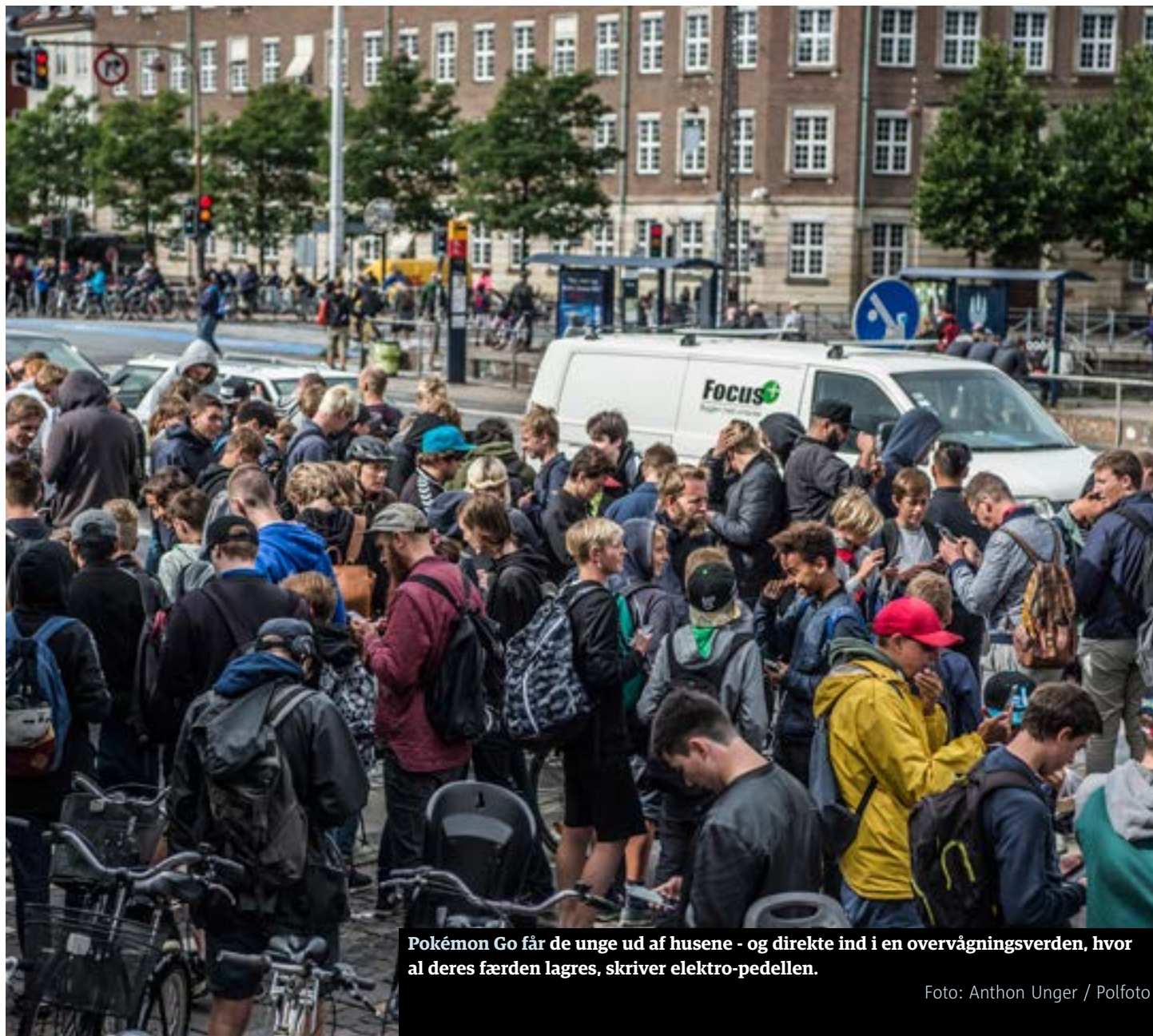
Vi skal bruge rejsekortet nu. Skal. Selvom det er voldsomt meget dyrere end "pap". Og så har vi slet ikke talt om de rettigheder, borgerne nu har mistet.

Den væsentligste er retten til at bevæge sig frit og anonymt. Det er ikke længere muligt - alle rejser registreres som bekendt via apps og rejsekort, og de få muligheder, der er - for eksempel det anonyme rejsekort - er bevidst så meget dyrere og besværligere end rejsekortet, at man skal være halvt programmør og halvt Onkel Joachim for at være med.

VI ved, hvor du rejser hen. Hvornår. Og vi gemmer den viden.

Det er en skandale. Og en af dem, der er så stor, at man ikke kan se den for bare spin. Det, vi borgere føler, det, som DSB kalder nostalgi, burde være noget andet: Vrede!

Vrede over, at vi ikke længere kan flytte os med tog eller bus uden at blive registreret og

Pokémon Go får de unge ud af husene - og direkte ind i en overvågningsverden, hvor al deres færden lagres, skriver elektro-pedellen.

Foto: Anthon Unger / Polfoto

"Den væsentligste er retten til at bevæge sig frit og anonymt.

Det er ikke længere muligt - alle rejser registreres som

bekendt via apps og rejsekort, og de få muligheder, der er –

for eksempel det anonyme rejsekort – er bevidst så meget

dyrere og besværligere end rejsekortet, at man skal være

halvt programmør og halvt Onkel Joachim for at være med."

indgå som big-data-noder i smart-city-drømmende byplanlæggers algoritmer.

Vrede over, at DSB bruger de samme algoritmer til at overvåge os og smide os på 'mistanke'-lister, hvis vores rejsemønstre pludselig ændrer sig - noget, der udløser truende breve fra etaten.

Og vrede over, at vi pålægges bøder, hvis vi glemmer at 'tjekke ud' - og hvis du synes, det er helt overdrevet, og det må folk da bare finde ud af, så prøv at have med S-togskørende teenage-børn at gøre - for slet ikke at tale om travle børneforældre med smartphonen fyldt med aftaler og mails og beskeder fra forældre intra eller naturligvis de ældre damer og herrer fra fortiden, vi slet ikke gider tale om her.

Der er bare ingen at klage til. Ingen at spørge. Kun blinkende automater og overvågningskameraer overalt.

VI er på vej ind i en verden af selvbetjening. Hvor alting er vores eget ansvar - ikke fordi vi har bedt om det, men fordi det er billigere end

at have mennesker siddende i billetsalget og nemmere og mere lukrativt at skrive bøder ud end at sælge billetter i toget.

Se! De bevæger sig

Og måske er det hele lige meget nu? Unge mennesker bliver tilsyneladende ikke vrede. Og de tager hverken tog eller bus; de er begyndt at gå rundt som zombierne fra 'The Walking Dead'.

De jager Pokémons, pocket monsters, og mest intenst foregår det angivelig og stærkt symbolsk i den gamle bibliotekshave lige ved siden af Folketinget, hvor horder af unge og deres hujende forældre nu stormer rundt og jager dæmoner på et GPS-kort, der ses gennem kameraet. Græsset er ved at være trampet ned, siger folk, der kommer der dagligt.

Men hvad gør det? Det er jo bare "den teknologiske udvikling", og alt andet er "nostalgisk".

Og de unge: Dem, vi før i et klart øjeblik bekymret anklagede for at se for meget ned i de

mobiler, for at være ukoncentrerede og asociale, ja, nu fejres de for at svinge den altomfattende elektroniske selvbetjeningsfjernbetjening - mobilen - foran sig som et lysende kors, et religiøst symbol på den nye verden, den, der netop kan være indenfor en retina-skærm, og som er så meget pænere og mere kontrollerbar end virkelighedens pap og klip.

De voksne klapper dem på skuldrene: Se, de er kommet ud af deres værelser! Se, de bevæger sig! Er det ikke fantastisk? råbes der overalt i medierne, og eksperter fortæller om, hvordan Pokémon Go kan kurere alt fra angst til sukkersyge, og inden vi får set os om, indføres Pokémon-jagt nok på skoleskemaet, ja, måske er det allerede sket, mens jeg skriver dette.

Og en skønne dag, når alle haver er trampet ned, og hvor der ikke findes et eneste stykke ærligt arbejde tilbage, der ikke kan klares af en robot eller trækkes i en automat, og ingen længere har penge at betale med, efter at russiske hackere har tømt alle konti, så vil vi måske se op - kun for at konstatere, at vi er helt alene, blandt pocket monsters, med fingrene langt nede i det, der engang var vores egne lommer.

Og at det er os, menneskene, der er nicheproduktet.

Af Anders Kjærulff, data-journalist og studievært på Radio 24/7's program 'Bugged'